

๒๕๕-๒๕
๒๕๕๖
๒๕๕๖

การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท
ของ
สำรวจ ชุ่มเมืองปัก

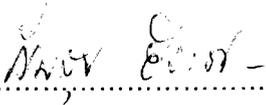
๒๘ ส.ธ. ๒๕๔๒

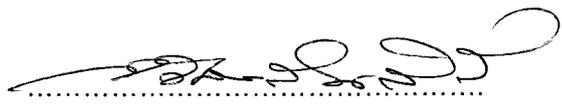
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม ๒๕๔๒
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ ๒๓๙/๑

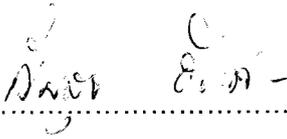
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

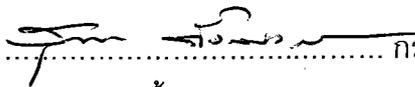

..... ประธาน
(ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วิจิตร สิ้นสิริ)

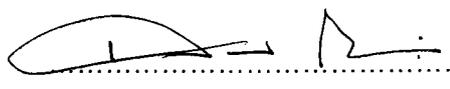
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วิจิตร สิ้นสิริ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สุพร ตั้งสมวพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงของ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร และ ผศ.ดร.วิจิตร สินสิริ ผู้เป็นประธานและกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นอย่างมากในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไข นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ลงได้ และนอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำและความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทั้งสามท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ รศ.ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ผศ.มานี ทองภูมิ อาจารย์วิจิตรวงศ์ ชนะรัตน์ และคุณแฉ่งน้อย พัวพัฒนกุล ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้โอกาสในการศึกษาเล่าเรียนแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น อันเป็นพื้นฐานในการศึกษา และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนาม ที่ได้มีส่วนช่วยให้การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

สำราล ชุ่มเมืองปัก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา	9
ความสำคัญของการลงทุนทางการศึกษา	10
ความหมายและประเภทของค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	14
งานวิจัยในประเทศไทย.....	14
งานวิจัยต่างประเทศ.....	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
ความมุ่งหมายของการวิจัย	61
วิธีดำเนินการวิจัย	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	68
 บรรณานุกรม	 70
 ภาคผนวก	 77
ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำ	78
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม...	80
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	82
ภาคผนวก ง รายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร	93
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	22
2 จำนวนนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร	23
3 จำนวนนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร	23
4 จำนวนนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร	23
5 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร คณะ สถาบัน ระดับชั้น ภูมิภาค อาชีพของผู้ปกครอง	27
6 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	31
7 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	33
8 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของ รัฐและเอกชน จำแนกตามชั้นปี	35
9 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ของรัฐและเอกชน จำแนกตามภูมิภาค	37
10 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง	38
11 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง	40

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท ตามความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษา จำแนกตามคณะวิชา	42
13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	48
14 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	50
15 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามชั้นปี	52
16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน จำแนกตามภูมิภาคเดิม	54
17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง.....	56
18 การเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท ระหว่าง นิสิต นักศึกษา ที่เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน	58
19 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ระหว่าง นิสิต นักศึกษา ที่เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✓ การศึกษาได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์และสังคมสมัยใหม่ อย่างเห็นได้ชัด จนอาจกล่าวได้ว่า นอกเหนือจากปัจจัย 4 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์แล้วการศึกษาได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญประการที่ 5 ที่ช่วยให้มนุษย์มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับความต้องการและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. 2527 : 1) ดังนั้นความต้องการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาในระดับสูงของประชาชนจึงทวีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะปัจจุบัน การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการขยายตัวมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษาของประชากร ประเทศใดที่มีประชากรได้รับการศึกษาสูงระดับความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศนั้นก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่จะพัฒนาการศึกษาให้สูงขึ้นก็คือ การลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยในการขยายระดับการศึกษาให้สูงขึ้นเพื่อให้ทันกับความต้องการของประเทศและจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันการลงทุนทางการศึกษา ต้องใช้จ่ายทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก สาเหตุประการหนึ่ง มาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้ที่กำลังศึกษาทุกระดับในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาใช้เงินลงทุนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการศึกษาระดับอื่น กล่าวคือ เงินที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับนิสิต 1 คน ในมหาวิทยาลัย ถ้านำไปให้โรงเรียนประถมศึกษาจะรับนักเรียนได้ถึง 12 คน และถ้านำไปให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จะรับนักเรียนได้ถึง 9 คน (นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่นๆ. 2531 : 7) ซึ่งตรงกับที่ สุทธศรี วงษ์สมาน และชุตินันท์ แสงหิรัญ ได้ศึกษาไว้ว่า การลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งบประมาณค่าใช้จ่ายต่อหัว สูงกว่าในระดับประถมศึกษาถึง 10 เท่าตัว และสูงกว่าในระดับมัธยมศึกษาถึง 8 เท่าตัว (สุทธศรี วงษ์สมาน และ ชุตินันท์ แสงหิรัญ. 2539 : 9) เมื่อเป็นเช่นนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาก็คือ ปัญหาเรื่องการเงิน ซึ่งมีความสำคัญมาก ดังเช่น แบร์และไวฟ ได้กล่าวว่า ปัญหาทางการเงินนั้นจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความวิตกกังวลและมีความไม่สบายใจตลอดกาล ดังนั้นปัญหา

เรื่องการเงิน จึงได้ถูกจัดอันดับไว้สูงมาก เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเรียนไม่สำเร็จ (Bamy and Wofe. 1957 : 234) องค์กรเอกชนหลายๆ แห่ง อาทิ เครือเจริญโภคภัณฑ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเยาวชนของชาติ จึงมีนโยบายสนับสนุนช่วยเหลือ นิสิต นักศึกษา ที่มีความประพฤติดี เรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา และสามารถออกไปปฏิบัติงานได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยการให้การศึกษแก่นิสิต นักศึกษาในสาขาเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ บริหารธุรกิจ และคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 1) ปัญหาเรื่องการเงินทางด้านการศึกษานี้ รัฐบาลไทยก็ได้แก้ปัญหาโดย รัฐบาลได้เสนอโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้นในกระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่เรียนดี หรือเรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดยโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นี้ ได้เริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2539 (กระทรวงการคลัง. 2539)

การลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการลงทุนที่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ทั้งการลงทุนทางสังคมและการลงทุนส่วนบุคคล เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุน ทางการศึกษาในระดับอื่นๆ ยิ่งเมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่าทรัพยากรของประเทศมีอยู่อย่างจำกัด นโยบายการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการลงทุนทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับความสนใจอย่างมาก (นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่นๆ. 2531 : 1) ทั้งนี้เนื่องจากการลงทุนทางการศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งของการวางแผนการศึกษา (UNESCO. 1982 : 115-116) และการจัดสรรค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษา ควรยึดหลักเกณฑ์ความเสมอภาค ความเหมาะสม และประสิทธิภาพด้วย (Benson. 1985 : 1878-1881 ; Hickrod and Word. 1987 : 21-22)

✓ การพัฒนาคนให้มีศักยภาพและคุณภาพนั้น จำเป็นต้องพิจารณาเน้นไปที่การศึกษาซึ่งเป็นหนทางให้คนนั้นเกิดความคิดและสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาและสร้างสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นบทบาทของอุดมศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือการพัฒนา กำลังคนระดับสูงของประเทศควรจะเน้นการพัฒนาปัญญาและความคิด รวมถึงการแก้ปัญหาของผู้เรียน ตลอดจนความสามารถในการประกอบการ การบริหาร และการจัดการอย่างรู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักแก้ปัญหา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการทางโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (อิทธิพล ใจสมัค. 2540 : 18)

ขณะเดียวกันการวางแผนพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพื่อสร้างสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2540.) ฉะนั้น ทรัพยากรมนุษย์หรือ "คน" ซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนา โดยกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนา เน้นการพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงระบบบริหารและการจัดการ ให้เอื้อต่อคน อันเป็นการ "พัฒนา คน โดยคน เพื่อคน" (อิทธิพล ใจสมัค. 2540 : 17-18) และเพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคน ระดับสูงในบางสาขาวิชาชีพทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และสนองตอบต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานได้มากขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 71) โดยเฉพาะการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้ความ ต้องการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย อันเป็นผลผลิตของอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น อย่างมาก (พรเลิศ อ่วมพวง. 2536-2537 : 42)

✓ จากสถิติจำนวนนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยที่จัดดำเนินการโดย ทบวงมหาวิทยาลัยในแต่ละปี จะเห็นได้ชัดว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวของกลุ่มคนชั้น กลาง และจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี (พรเลิศ อ่วมพวง. 2536-2537 : 43) ตัวอย่าง เช่น ในปีการศึกษา 2539 เมื่อพิจารณาจากผู้มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ มีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 11 ในขณะที่นักเรียนมัธยมปลายที่มาจาก ครอบครัวนักธุรกิจ ซึ่งมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9 ของประชากรทั้งประเทศ มีโอกาสเรียนต่อระดับ อุดมศึกษา สูงถึงร้อยละ 45 - 50 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 29) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้มีฐานะดี มีพื้นฐานทางครอบครัวดีย่อมมีโอกาสได้รับการศึกษาสูง (กิตติพันธ์ รุจิรกุล. 2535 : 48)

ปัจจุบันความคิดและความเข้าใจในเรื่องการลงทุนทางการอุดมศึกษา โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษา นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดในแนวทางที่จะให้ ผู้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่เดิม โดยให้นักศึกษาจ่ายค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ที่สูงขึ้น ในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้วางนโยบายในเรื่องนี้ไว้ในแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะยาว ที่จะให้ผู้เข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าใช้จ่ายดำเนินการในการจัดการศึกษาในสถาบันนั้นๆ เพิ่มมากขึ้น

จนในที่สุดสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้ทั้งหมด (พรเลิศ อ่วมพวง. 2536-2537 : 40-41) ขณะเดียวกันรัฐบาลในหลายๆ ประเทศ กำลังส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาจากผู้เรียนในสัดส่วนที่สูงขึ้น เพื่อชดเชยรายได้จากเงินงบประมาณของรัฐบาลที่นับวันจะลดลงไปเป็นลำดับ (จรัส สุวรรณมาลาและคณะ. 2541 : 21)

ดังนั้นต้นทุนค่าใช้จ่ายของบุคคลที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ข้อมูลทั่วไปจากการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาและรูปแบบการใช้จ่ายของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษา ประมาณร้อยละ 60 มีค่าใช้จ่ายสูงกว่า 2,000 บาทขึ้นไป ส่วนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนระหว่าง 3,000-4,000 บาท นั้น มีถึงร้อยละ 20 และผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์จะใช้จ่ายต่อเดือนค่อนข้างสูงกว่าสายอื่นๆ เนื่องจากใช้ในการซื้อหนังสือ เอกสาร และอุปกรณ์การเรียน (เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และชัชพงศ์ ตั้งมณี. 2535 : 11) การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ ต้องใช้งบประมาณลงทุนต่อหัวค่อนข้างสูงมากเมื่อเทียบกับการลงทุนทางการศึกษาในสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี

มหาวิทยาลัยในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศกำลังพัฒนา กำลังเผชิญปัญหาด้านการเงิน มหาวิทยาลัยในยุคเริ่มแรกมักจะเปิดสอนในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาไม่สูงเกินกว่าที่รัฐและผู้เรียนสามารถจ่ายได้อย่างไรก็ตาม เมื่อมหาวิทยาลัยต้องทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรบุคคลเพื่อใช้เป็น "ทุน" ป้อนเข้าสู่ระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ต้องมีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เพิ่มมากขึ้น (จรัส สุวรรณมาลา และคณะ. 2541 : 11)

การเรียนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ สูงมาก เพราะการศึกษาในสาขาวิชานี้ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากค่าใช้จ่ายของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามสาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ค่าใช้จ่ายต่อปีของนิสิต สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คิดเป็นเงิน 59,000 บาทต่อหัวต่อปี ในขณะที่สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นเงิน 84,000 บาทต่อหัวต่อปี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2539 : 1-3)

ด้วยเหตุนี้ภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายและปัญหาทางการเงิน ของบุคคลที่เรียนสาขา วิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ จึงมีความสำคัญเป็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษา เนื่องจากการเข้ามาศึกษาในสาขาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนิสิต นักศึกษา จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากและแต่ละบุคคลย่อมประสบปัญหาทางการเงิน ไม่เหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเตรียมการวางแผน การใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษา ช่วยให้ผู้ปกครองและนิสิต นักศึกษา สามารถประมาณค่าใช้จ่าย ทางการศึกษาได้ใกล้เคียงความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวจัดสรรเงินไว้เป็น ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการ เสนอต่อผู้ที่ประสงค์จะให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และ คณะวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับมหาวิทยาลัยในการแนะแนวและช่วยเหลือ นิสิต นักศึกษาทางการเงินอีกด้วย*

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพ มหานคร โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
2. ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาค อาชีพของผู้ปกครอง
3. ศึกษาปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาค อาชีพของผู้ปกครอง
4. ศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัย การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อทราบค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ใน คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่ผู้ปกครอง ในการเลือกสถานศึกษา หรือการตัดสินใจ ส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ในแต่ละสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ด้วยการประเมินความสามารถ ในการเตรียมค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับเสนอต่อบุคคลที่ประสงค์จะให้ทุนอุดหนุนการศึกษา แก่นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ และเป็นข้อมูลสำหรับการแนะแนวและ ช่วยเหลือนักศึกษา ทางด้านการเงินของแต่ละมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะ วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ทุกชั้นปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 16,808 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 2.1.1 คณะ จำแนกเป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์
- 2.1.2 สถาบัน จำแนกเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน
- 2.1.3 ระดับชั้นปี จำแนกเป็น ระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4
- 2.1.4 ภูมิภาคจำแนกเป็น มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯ

มหานคร และภูมิฐานะเดิมที่อยู่ต่างจังหวัด

2.1.5 อาชีพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น รัฐบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการ/ค้าขาย เกษตรกร และ อื่น ๆ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท และปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนใน เขตกรุงเทพมหานคร

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในเรื่อง ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา ค่าใช้จ่าย เพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะ ไป/กลับภูมิลำเนาเดิม ค่าบริการส่วนตัว ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมการศึกษา

4. เวลาที่ใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะไป กลับภูมิลำเนาเดิม ค่าบริการส่วนตัว และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด คิดตามปีปฏิทิน ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษา ค่าบำรุงและ ค่าธรรมเนียมการศึกษา คิดเฉพาะเวลาที่เปิดภาคเรียน 9 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ในหนึ่งปีการศึกษาของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ซึ่งแบ่งเป็นค่าใช้จ่าย 11 ประเภท ได้แก่

1.1 ค่าที่พักอาศัย หมายถึง ค่าเช่าบ้านหรือค่าเช่าหอพัก

1.2 ค่าอาหารประจำวัน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพื่อเป็นค่าอาหารตลอดวัน รวมทั้งค่าเครื่องดื่มด้วย

1.3 ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา หมายถึง ค่าโดยสารรถยนต์ต่าง ๆ ในการเดินทางไปศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งไปและกลับในวันหนึ่งๆ

1.4 ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการ ดูภาพยนตร์ ฟังดนตรี ทัศนศึกษา หรือเล่นกีฬา เป็นต้น

1.5 ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายในขณะที่กำลังศึกษาอยู่

1.6 ค่ารักษาพยาบาล หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาและบำบัดโรคภัยไข้เจ็บในขณะที่กำลังศึกษาอยู่

1.7 ค่าพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม หมายถึง ค่าโดยสารรถยนต์ต่างๆ ในการเดินทางไป/กลับ ภูมิลำเนาเดิม

1.8 ค่าบริการส่วนตัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการสร้างบุคลิกภาพต่างๆ เช่น ค่าตัดผม ค่าตัดผม ค่าเครื่องสำอาง สมูร์ ยาสีฟัน รวมทั้งค่าซักรีด

1.9 ค่าอุปกรณ์การศึกษา หมายถึง ค่าสมุด ค่ากระดาษสอบ ค่าพิมพ์รายงาน และเครื่องใช้ต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งค่าตำราเรียน และเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียน

1.10 ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน และค่าอื่นๆ ที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการศึกษา

1.11 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการต้อนรับเพื่อนฝูง ค่าการกุศล ค่าของขวัญ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่จัดอยู่ในประเภททั้ง 10 ข้างต้น

2. นิสิต นักศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ซึ่งในวิจัยนี้ ใช้คำ นิสิต นักศึกษา ทดแทนกัน

3. ปัญหาทางการเงิน ในการวิจัยนี้ หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้ง 11 ประเภท ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541

4. ภูมิลำเนาเดิม หมายถึง สถานที่เกิดของนักศึกษา แบ่งเป็น ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะงานที่ประกอบเป็นอาชีพของผู้ปกครอง ที่เป็นผู้อุปการะนักศึกษา ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ จำแนกเป็น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการ/ค้าขาย เกษตรกรและอื่นๆ เช่น รับจ้างทั่วไป ช่างมรดก เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระต่างๆ ตามลำดับ คือ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา ความสำคัญของการลงทุนทางการศึกษา ความหมายและประเภทของค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดของรัฐ ในการสร้างคน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (World Bank. 1986 : 6 ; ภิญญา สาธ. 2524 : 1 ; สายหยุด จำปาทอง. 2528 : 9) การศึกษาจึงเป็นกลไกของความเจริญทางเศรษฐกิจ และเป็นมรรควิธีสำคัญที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคม (Benson. 1985 : 21) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น มิได้มีผลมาจากการลงทุนทางวัตถุเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการลงทุนในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญ (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. 2528 : 29 - 30) จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาคือกระบวนการผลิตที่ช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้น เปรียบเสมือนเครื่องจักรที่ผลิตสินค้าเพื่อเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตต่อไป (สุปรียา ควระเดชะคุปต์. 2529 : 5)

ในส่วนของรัฐบาลนั้น การศึกษาถือเป็นสินค้าสาธารณูปโภค (Public Utilities) เช่นเดียวกันกับสินค้าสาธารณะทั้งหลายที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เพื่อได้มีโอกาสบริโภคทั่วกัน และจัดว่าเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น จะได้เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดสินค้าและบริการต่อไป (นวลทิพย์ ควกุล. 2527 : 5) ในด้านของประชาชนนั้น เมื่อจะตัดสินใจจ่ายเงินเพื่อการศึกษา มีเหตุจูงใจ 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเพื่อการบริโภค และส่วนที่สอง คือการใช้จ่ายทางการศึกษาเพื่อการลงทุน (นงลักษณ์ เดชระพีพงษ์ 2529 : 5) ดังที่ เทียนฉาย กิระนันท์ (2519 : 1) ให้ความเห็นว่า รายจ่ายเพื่อการศึกษาจึงมิใช่เพียงเพื่อการบริโภคเท่านั้น แต่เป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ (Human Capital)

จากแนวคิดดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การศึกษาเป็นทั้งการบริโภค และการลงทุน ซึ่งรัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รายจ่ายเพื่อการศึกษา นั้น มีที่มาทั้งจากรัฐบาลและจาก

บุคคลผู้รับการศึกษาเอง รัฐบาลของทุกประเทศ ต่างตระหนักดีถึงความสำคัญนี้ จึงได้มีการลงทุนทางการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ให้เป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษา แต่ในบางประเทศมีทรัพยากรอยู่จำกัด และกิจการด้านอื่นก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการศึกษา รัฐบาลจึงต้องจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและตามความจำเป็นแก่งานด้านต่างๆ ของประเทศ (दनัย เทียนพุด. 2526 : 58 - 59 ; นวลทิพย์ ควบ. 2527 : 2 - 6 ; สุกัญญา นิธังกร. 2524 : 1) นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ยังต้องให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการศึกษาและการกระจายทรัพยากรให้เกิดความเสมอภาคและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโอกาสที่เท่าเทียมกันในระบบการศึกษา (Benson. 1985: 257 ; Lewin and others. 1982 : 26 - 27 ; พงุทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ 2528 : 34 - 35 ; เทียนฉาย กิระนันท์. 2529 : 10)

ความสำคัญของการลงทุนทางการศึกษา

การศึกษาเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาของมนุษย์ก็เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าและคุณภาพของมนุษย์ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป (จีระ หงส์ลดารมภ์. 2531-2532 : 23) ดังนั้นฐานะทางเศรษฐกิจหรือทุนอุดหนุนจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษา

อภิชัย พันธเสน กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่า "คือความพยายามที่จะสร้างคุณภาพมนุษย์ จากระดับศักยภาพที่มีอยู่เดิมให้มีศักยภาพสูงขึ้น" (อภิชัย พันธเสน. 2519 : 1) ซึ่งการเสริมสร้างคุณภาพให้สูงขึ้นนี้ ย่อมหมายถึง การลงทุนหรือการนำเอาทรัพยากรมาใช้เป็นจำนวนมากมาย ดังนั้นจึงถือว่าการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งซึ่งผลของการลงทุนจะเป็นความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชาติ เพราะชาติจะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้ จะต้องพัฒนาคนเป็นอันดับแรก (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2517 : 120) ตามหลักวิชาเศรษฐศาสตร์นั้น ถือว่าการศึกษาเป็นกระบวนการผลิต (Production Process) ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนแปลงคุณภาพของมนุษย์ให้ดีขึ้น มีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า "ทุนมนุษย์" (Human Capital) นอกจากนี้ อัดัม สมิธ ยังชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเป็นสาเหตุที่ทำให้คนแต่ละคนมีความสามารถต่างกันอีกด้วย (Smith. 1974:120)

การลงทุนทางการศึกษา เป็นการลงทุนเพื่อบำรุงรักษา และสะสมทักษะ ความรู้ และ ประสิทธิภาพของมนุษย์ให้สามารถเพิ่มผลผลิตในอนาคตโดยที่บทบาทของการศึกษาจะอยู่ในรูป ของทักษะที่แฝงอยู่ในตัวมนุษย์ การศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการสร้างหรือสะสมทุนมนุษย์ ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงมองในแง่ทางสังคมวิทยา และมานุษยวิทยาเท่านั้น ความรู้และทักษะเป็น สิ่งสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจนั้น ส่วนใหญ่มาจากความรู้และทักษะของมนุษย์ แต่ในทางตรงกันข้าม อุปสรรคใหญ่หลวงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ การไม่รู้หนังสือ ดังนั้นระบบเศรษฐกิจ จะก้าวหน้าไปในอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดนั้น ส่วนหนึ่งจึงอยู่กับความรู้และทักษะ นักเศรษฐศาสตร์จึงเรียกการลงทุนด้านมนุษย์ (Human Investment) โดยให้การศึกษาว่า เป็นการสร้างสิ่งมูลฐานทางสังคม (Social Infrastructure) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อนำไป ให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้าไปได้ (อัมพร วิจิตรพันธ์. 2520 : 18)

การศึกษาเป็นได้ทั้งการบริโภคและการลงทุน ซึ่งไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้ อย่างชัดเจน ดังที่ อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 15 - 16) ได้เสนอแนะว่า การลงทุนทางการศึกษา หมายถึง การลงทุนที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือรัฐบาล นำเงินไปใช้จ่ายเพื่อให้เกิดหรือช่วยให้เกิด ผลผลิตและบริการ โดยผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทน ซึ่งการจัดการศึกษาก็เข้ากับเกณฑ์ของ การลงทุน ทำให้พิจารณาได้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังนี้คือ

1. การศึกษานั้น ผู้ลงทุนมีทั้งรัฐและเอกชน โดยมีการนำเงินมาซื้อที่ดินก่อสร้าง อาคารเรียน จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการจ้างครู อาจารย์ มาเพื่อสอน เป็นต้น
2. ก่อให้เกิดผลผลิตในรูปของการที่ผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับวิชาความรู้ และนำวิชา ความรู้นี้ ไปประกอบอาชีพ ผลิตสินค้าและบริการต่างๆ
3. ผลตอบแทนแก่ผู้รับการศึกษาคือ ทำให้รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น
4. ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ถ้าผู้ลงทุนเป็นรัฐบาลก็จะได้ผลตอบแทนในรูปคุณภาพของ ประชากร ประชาชน อ่านออก เขียนได้ ลดปัญหาด้านอาชญากรรม เก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลตอบแทนทางอ้อมที่อาจจะมองเห็นได้ไม่ชัด

เฟอร์นันโด (ศรียาตรา จิวสวัสดิ์. 2525 : 17 ; อ้างอิงมาจาก De Fernando. 1976 : n.d.) กล่าวว่า การลงทุนทางการศึกษา จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งใน รูปของทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) และทรัพยากรที่ไม่มีทรัพยากรทางการเงิน (Non Financial Resources) ซึ่งได้แก่ ที่ดิน อาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ เป็นต้น

๗. ความคิดเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษาของไทย นักการศึกษาและนักเศรษฐศาสตร์ต่างก็มองเห็นว่าการศึกษาคือการลงทุนที่แพงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่เรามีอยู่อย่างจำกัด ฉะนั้นผลของการศึกษาจึงควรได้ผลคุ้มค่ากับที่ลงทุนไปแล้ว ดังเช่น พัชรี คุราประยูร (2514 : 1-3) กล่าวว่า

1. การลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนระยะยาว ต้องอาศัยทรัพยากรทางเศรษฐกิจมาก แต่ทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด จะต้องรู้จักใช้อย่างฉลาดหรือให้ได้ผลตอบแทนสูงที่สุด
2. การปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษา ย่อมมีผลสะท้อนไปยังระบบเศรษฐกิจของประเทศ
3. หากมีความบกพร่องใดๆ เกิดขึ้นกับคุณภาพของการศึกษา ก็ย่อมจะเกิดผลเสียในระยะยาวแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ธนิษฐ์ เจียรนวนนท์ ประธานกรรมการบริหารเครือเจริญโภคภัณฑ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเยาวชนของชาติ ดังนั้นนโยบายการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการศึกษาของประเทศ จึงเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ เครือเจริญโภคภัณฑ์ได้กระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาให้แก่ นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีมุ่งหวังให้เยาวชนของประเทศมีโอกาสได้รับการศึกษาและเติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ ซึ่งถือเป็นการลงทุนทางการศึกษาอีกทางหนึ่งของเครือเจริญโภคภัณฑ์ที่มีต่อสังคม (ธนิษฐ์ เจียรนวนนท์. 2541 : 5)

ส่วน รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ให้ความเห็นว่า การศึกษาคือการลงทุนชนิดหนึ่งและการลงทุนนี้เป็นการสะสมทุนในตัวมนุษย์ ซึ่งมีผลอย่างสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ และมีความเห็นต่อไปว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีผลกระทบต่อการศึกษา เช่น โครงสร้างของระบบการศึกษา หลักสูตร วิธีการผลิต ประยุกต์วิทยา คุณภาพของเด็กก่อนวัยเรียน สภาพแวดล้อม ทุน และความสามารถในการประกอบการ โดยเฉพาะในเรื่องทุนนั้นมีความสำคัญมากต่อผู้ที่รับบริการทางการศึกษา ประเด็นปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับทุนนี้ มีอยู่สองประการ คือ ทุนส่วนตัวของผู้รับบริการการศึกษา หากมีรายได้ต่ำกว่าระดับหนึ่งแล้วย่อมไม่สามารถซื้อบริการการศึกษาได้ ทุนอีกประเภทหนึ่งคือ การลงทุนจากรัฐบาล โดยที่รัฐบาลมีบทบาทในการจัดการศึกษามาก ดังนั้น เงินลงทุนที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อการศึกษา จึงควรจะเป็นการศึกษาที่ให้ประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมมากที่สุด (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2518 : 37 - 47)

* ความหมายและประเภทของค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

คาแมท (Kamat. 1968 : 77) ให้ความหมายของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาว่า หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่ลงทุนไปเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาใช้จ่าย (Institutional Cost) และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักเรียนใช้จ่าย (Student Cost)

✓ ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่สถาบันการศึกษาจ่ายไปเพื่อการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายด้านดำเนินการ (Operating Cost) และ ค่าใช้จ่ายด้านลงทุน (Capital Cost) ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักเรียนใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ากิจกรรมต่างๆ และ ค่าเสียโอกาสในการทำงาน (Opportunity Cost)

บลาวห์ (Blaugh. 1970 : 23 - 54) ให้ความเห็นว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาหรือการลงทุนทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การลงทุนของสังคมเพื่อการศึกษาและการลงทุนของบุคคลเป็นส่วนตัวเพื่อให้ได้รับการศึกษา ส่วนโคห์น (Cohn. 1972 : 78 - 94) กล่าวถึง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาว่า ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Cost) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษา นักเรียนหรือครอบครัว เป็นผู้จ่ายเพื่อการศึกษาและ ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Cost) ซึ่งได้แก่ รายได้ที่เสียไป (Earning Foregone) เนื่องจากใช้เวลาที่ควรทำงานมาศึกษาเล่าเรียนหรือเรียกว่า ค่าเสียโอกาส

× เพอร์ลแมน (Perlman. 1973 : 13 - 15) แบ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนไปจริงเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่างคือ

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรงของสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สังคมลงทุนให้กับการศึกษา ได้แก่ การจ้างครู ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าที่ดิน ค่าอาคาร ซึ่งทางสถาบันการศึกษาอาจได้รับการจัดสรร เงินงบประมาณ เงินภาษีหรือเงินบริจาคอื่นๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายทางตรงส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละบุคคลลงทุนเพื่อที่จะได้รับการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจน ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องแบบ ฯลฯ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นค่าใช้จ่ายที่สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลใช้เวลามาเรียนหนังสือแทนที่จะไปทำงาน ซึ่งทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ เรียกว่า ค่าเสียโอกาส

ชีฮาน (Sheehan. 1973 : 31) แบ่งการลงทุนทางการศึกษาออกเป็น 2 อย่างคือ

1. การลงทุนของสังคม (Social Investment) เป็นการลงทุนที่รัฐจ่ายไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. การลงทุนส่วนตัว (Private Investment) เป็นการลงทุนที่ประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเพื่อที่จะได้รับการศึกษา

สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ซึ่งหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาแต่ละคนใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ากิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

งานวิจัยในประเทศไทย

ชนิกา ศิลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์ (2517 : 45 - 48) ได้สำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตใช้จ่ายเงินส่วนตัวในเรื่องค่าอาหารมากที่สุด และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจน้อยที่สุด นิสิตชายใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากกว่านิสิตหญิง ในเรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องแต่งกายเพื่อไปศึกษา ค่าพาหนะ ค่าอาหาร ค่ากิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา นิสิตหญิงใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากกว่านิสิตชายในเรื่องค่าเสื้อผ้าและค่าที่พักอาศัย ส่วนการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวแต่ละประเภท จำแนกตามคณะ พบว่า นิสิตคณะแพทยศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวเป็น ค่าธรรมเนียมการศึกษามากที่สุด นิสิตคณะนิติศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวเป็น ค่าธรรมเนียม การศึกษาน้อยที่สุด นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวค่าที่พักมากที่สุด ส่วนนิสิตคณะ แพทยศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวค่าที่พักน้อยที่สุด เกี่ยวกับค่าเครื่องแต่งกายเพื่อการศึกษา นิสิต คณะทันตแพทยศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากที่สุดและนิสิตคณะอักษรศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัว น้อยที่สุด เกี่ยวกับค่าเสื้อผ้า นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตคณะ วิศวกรรมศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวน้อยที่สุด เกี่ยวกับค่าพาหนะ นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตคณะแพทยศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวน้อยที่สุด ส่วน ค่ากิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประการสุดท้าย นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตคณะครุศาสตร์ ใช้จ่ายเงินส่วนตัวน้อยที่สุด

คนที สูงสถิตานนท์ (2518 : 46 - 54) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏว่า นิสิตบัณฑิตหลักสูตรเภสัชศาสตร์มหาบัณฑิต ใช้จ่ายเงิน ส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต ใช้จ่ายเงินส่วนตัวน้อยที่สุด เมื่อ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต ปรากฏว่า นิสิตชายใช้จ่ายเงินส่วนตัวในเรื่อง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ สูงกว่านิสิตหญิง ส่วนค่าอาหารและค่าเสื้อผ้า นิสิตหญิง ใช้จ่ายเงินส่วนตัว สูงกว่า นิสิตบัณฑิตชาย และพบว่านิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ใช้จ่ายเงิน ส่วนตัวต่ำกว่านิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

วไลพร คุโณทัย (2527 : 222 - 223) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสยามเสียค่าใช้จ่าย น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจเสียค่าใช้จ่าย มากที่สุด นักศึกษาสาขาเศรษฐศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเพศ พบว่านักศึกษาชายเสียค่าใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาหญิง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เสียค่าใช้จ่าย มากกว่านักศึกษาที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรสาขาวิชาเดียวกัน จากแต่ละสถาบัน พบว่า นักศึกษา ที่เรียนสาขาวิชาบัญชี วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เสียค่าใช้จ่าย มากที่สุด นักศึกษาที่เรียนวิทยาลัยกรุงเทพเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ส่วนนักศึกษาที่เรียน สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอัสสัมชัญเสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษาที่เรียนวิทยาลัย เทคนิคสยามเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ส่วนนักศึกษาที่เรียนสาขาเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยหอการค้า เสียค่าใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาที่เรียนที่วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และนักศึกษาที่เรียนสาขา นิติศาสตร์ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เสียค่าใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาที่เรียนที่วิทยาลัยศรีปทุม และ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาตามสถาบัน สาขาวิชา เพศ ระดับชั้น ภูมิลำเนา และสาขาวิชาเดียวกันจากแต่ละสถาบัน พบว่ามีปัญหาทางการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชานิติศาสตร์ ที่มาจากสถาบันต่างกัน มีปัญหาทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเสริฐ อุดติ (2528 : 55 - 56) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลของนิสิต นักศึกษา วิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีในภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลของนิสิต ชายและหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ของนิสิต นักศึกษา ต่างระดับชั้นกัน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ของนิสิต นักศึกษาต่างสถาบันการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และแหล่ง สันับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาของนิสิต นักศึกษาทุกสถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่คือบิดา มารดา

จำเรียง เสงเจริญ (2531 : 45) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยซึ่ง สำเร็จการศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2530 เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาเฉลี่ยปีละ 54,317 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรง เฉลี่ยปีละ 11,946 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เฉลี่ยปีละ 42,946 บาท นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย เพศชายเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิต วิทยาลัย เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทวัน เจริญจิตต์ (2532 : 61) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษามัธยมศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามัธยมศึกษา จ่ายเงินในหมวด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตลอดหลักสูตร มีจำนวนตั้งแต่ 37,735 - 80,870 บาท ส่วนหมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาซึ่งมิได้จ่ายให้แก่สถาบันพบว่า นักศึกษามัธยมศึกษาส่วนมากในเกือบทุกสาขา จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ในหมวดนี้ ต่ำกว่า 1,000 บาท ในทุกประเภท ยกเว้นนักศึกษามัธยมศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจและ สาขาวิชาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีค่าเอกสารและค่าตำราสูงกว่านักศึกษา ทั้งหมด ส่วนการประมาณค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์หรือในการเตรียมตัวสอบบรรยายของ นักศึกษาผู้กำลังจะสำเร็จการศึกษา พบว่า ร้อยละ 45.1 ไม่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ ร้อยละ 36.1 คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ ต่ำกว่า 10,000 บาท หมวดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกับการดำรงชีพ พบว่า นักศึกษามัธยมศึกษาในเกือบทุกสาขาวิชา ส่วนใหญ่มีค่าที่พักและค่าใช้จ่ายประเภท ค่าแต่งกาย ค่าพักผ่อนหย่อนใจ และค่าเดินทางมาสถานศึกษา ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน ทุกประเภท และมีค่าอาหารระหว่าง 2,000 - 4,000 บาทต่อเดือน ไม่พบความแตกต่างของ ค่าใช้จ่ายในหมวดต่างๆ ของนักศึกษามัธยมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เมื่อเปรียบเทียบ ระหว่างชั้นปี สถานภาพการทำงานและเพศ และนักศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาที่จ่ายให้แก่สถาบัน และปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัว แหล่งที่นักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใช้แก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาทางการเงิน ได้แก่ บิดามารดา และญาติพี่น้อง

จรัส สุวรรณมาลา และคณะ (2541 : 75) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ 21 มหาวิทยาลัย ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาเมื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัย ในสาขาวิชา/คณะเดียวกัน พบว่า มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันบ้าง น้อยบ้าง คละคล้ายกันไป ทั้งนี้เป็นเพราะสาเหตุประการสำคัญ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าขนาดของงบประมาณที่จัดสรรไปในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำของมหาวิทยาลัยเก่า และมหาวิทยาลัยใหม่ มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ค่าใช้จ่ายต่อหัวในสาขาวิชาเดียวกันระหว่างมหาวิทยาลัยในบางสาขาวิชา มีความแตกต่างกันสูง นอกจากนี้ขนาดของงบประมาณดำเนินการของมหาวิทยาลัยเก่าก็มีสัดส่วนสูงกว่า มหาวิทยาลัยที่เพิ่งก่อตั้งได้ไม่นานนัก ดังนั้นสัดส่วนรายจ่ายเมื่อรวมเงินเดือน และงบดำเนินการอื่นๆ เข้าไปจึงส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายต่อหัวของคณะ สาขาวิชา ระหว่างมหาวิทยาลัย

ในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยซึ่งมีการเรียนการสอนในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 16 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ คณะวิชาที่จัดรวมไว้ในกลุ่มนี้ ประกอบด้วย 5 คณะ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยต่อหัวของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนจริง ของคณะ/ภาควิชา ในปีการศึกษาหนึ่งๆ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยต่างๆ เท่ากับ 47,817 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลา ซึ่งหมายถึง จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในจำนวนวิชาหรือจำนวนหน่วยกิตมากเพียงพอที่จะสามารถเรียนจบหลักสูตรได้ภายในเวลาที่กำหนด เท่ากับ 81,335 บาท หากพิจารณาเป็นรายคณะวิชา ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลา ของคณะวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ คณะวิชาที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มมี 2 คณะ คือคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

และคณะอุตสาหกรรมศาสตร์ ส่วนคณะวิชาที่ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมเกษตร แต่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาจริงปรากฏว่า คณะวิชาที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มมี 2 คณะ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เมื่อพิจารณาเป็นรายมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยศิลปากร มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลา ค่อนข้างสูงกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่ม ในคณะวิชาประเภทเดียวกัน

ในส่วนของกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ มีมหาวิทยาลัยซึ่งมีการเรียนการสอนในสาขาวิชานี้ จำนวน 19 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวิชาที่จัดรวมไว้ในกลุ่มนี้ ประกอบด้วย 3 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลังและวัสดุ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัยปรากฏว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวนักศึกษาจริงเท่ากับ 63,970 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลาเท่ากับ 40,484 บาท

งานวิจัยต่างประเทศ

คานาและบอททอมลีย์ (Khana and Bottomley. 1967 : 5 - 7) ได้วิเคราะห์

ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแบรดฟอร์ด(The University of Bradford) โดยคำนวณจากค่าดำเนินการ ค่าลงทุนและค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา รวมทั้งค่าเสียรายได้ที่ควรจะได้รับขณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่อคนจนครบหลักสูตรนั้น หลักสูตรวิศวกรรมเครื่องกลเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาสูงที่สุด รองลงมา คือ หลักสูตรชีววิทยาและหลักสูตรฟิสิกส์ ตามลำดับ ส่วนหลักสูตรบริหารธุรกิจ เสียค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษาน้อยที่สุด

ยูเนสโก (UNESCO. 1969 : 49) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อคนของนักเรียนในประเทศเอเชียซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากรัฐบาล พบว่าในระดับประถมศึกษา ประเทศสิงคโปร์ มีรายจ่ายต่อหัวสูงที่สุด ประเทศอินเดีย มีรายจ่ายต่อหัวต่ำที่สุด ส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ห้า ในระดับ

มัธยมศึกษา ประเทศกัมพูชามีรายจ่ายต่อหัวสูงที่สุด ประเทศอินเดียมีรายจ่ายต่อหัวต่ำที่สุด และประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ห้า ส่วนระดับอุดมศึกษา ประเทศมาเลเซีย เสียค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงที่สุด ประเทศปากีสถาน เสียค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำที่สุด และประเทศไทยอยู่ในอันดับที่สี่

วูดฮอลล์ (Woodhall.1970.) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ผลการวิจัยพบว่า ประเทศสวีเดน และประเทศเดนมาร์ก ในปี ค.ศ. 1958 นักศึกษามหาวิทยาลัยเสียค่าใช้จ่ายต่อปีต่ำกว่านักศึกษาในวิทยาลัยครู ส่วนค่าใช้จ่ายของ นักศึกษาวิทยาลัยครูของประเทศนอร์เวย์ และประเทศฟินแลนด์ ก็สูงกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาในวิทยาลัยครู ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการสอบ ขณะที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต้องเสียและนักศึกษาในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ในทุกๆ 5 ปี เนื่องจากค่าครองชีพจะเพิ่มขึ้นทุกปี

วินด์ (Wind. 1972) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาค่าใช้จ่ายของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ค.ศ.1950 -1970 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ปี ค.ศ.1950 เป็นเงิน 250 เหรียญสหรัฐอเมริกา ค่าห้องพัก เป็นเงิน 280 เหรียญสหรัฐอเมริกา และค่าธรรมเนียม ปี ค.ศ.1970 เป็นเงิน 1,550 เหรียญสหรัฐอเมริกา และค่าห้องพักเป็นเงิน 510 เหรียญสหรัฐอเมริกา รวมจ่ายค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม และค่าห้องพัก ปี ค.ศ.1950 เป็นเงิน 530 เหรียญสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1970 เป็นเงิน 2,060 เหรียญสหรัฐอเมริกา สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 300 ในระยะเวลา 20 ปี

เอริกโป (Arikpo. 1986 : 2702-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง ภูมิฐานะ การบริการ การใช้จ่าย และสภาพการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบ การใช้จ่ายของนักศึกษาไม่แน่นอน แต่แหล่งการเงินที่สำคัญที่สนับสนุนการเรียนก็คือ เงินจาก ครอบครัว เงินทุนส่วนตัว และการทำงานเสริม มีนักศึกษาบางส่วน ได้รับทุนช่วยเหลือจากรัฐบาลของประเทศของตน หรือได้รับทุนช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่ได้รับทุนอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ นักศึกษาจากประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งได้รับค่าใช้จ่ายประมาณปีละ 6,001 - 8,000 ดอลลาร์ นักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาเป็นครั้งคราว คือ นักศึกษาจากประเทศไนจีเรีย และประเทศอิหร่าน ซึ่งได้รับค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 8,001 - 10,000 ดอลลาร์ นอกจากนี้ยังพบอีกด้วยว่า ลักษณะของนักศึกษา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุ ขนาดของครอบครัว และแหล่งสนับสนุนเงินทุนสำหรับการเรียนมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สิริออส (Sirios. 1986 : 2450-A) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน ที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร

ทุกตัวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบทางการเงิน คือ เงินที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
ทุนการทำงาน และเงินกู้เพื่อการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากความช่วยเหลือ
ทางการเงินแล้วยังพบว่า นักศึกษาต้องการให้สถาบันให้ความช่วยเหลือด้านจริยธรรม
และคุณธรรมที่เป็นนามธรรมรูปแบบอื่นอีกด้วย

เฮลเลอร์ (Heller. 1997) ได้ประเมินการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ระหว่างปี ค.ศ.
1976-1994 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและครอบครัว ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาสูงมาก และพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่าหน่วยกิตและการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเงินกับการเข้าเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันในลักษณะ
ตรงกันข้ามคือ ถ้าค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูง ความต้องการในการศึกษาก็จะลดลง ซึ่งค่าใช้จ่าย
เพื่อการศึกษาที่สูงนี้เป็นข้อจำกัดในการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา

เฮทเธอร์ริงตัน (Hetherington. 1995 : 82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ
ช่วยเหลือทางการเงินและปัจจัยอื่นๆ ต่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักศึกษาในระดับวิทยาลัย
ที่อยู่ในชุมชน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ว่า การช่วยเหลือทางการเงินมีผลต่อการศึกษาของ
นักศึกษาอย่างไร ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาเต็มเวลา การช่วยเหลือทาง
การเงินไม่ได้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการที่ทำให้ให้นักศึกษายังคงศึกษาอยู่ตามหลักสูตรและระยะ
เวลาที่กำหนด แต่ในส่วนของนักศึกษาที่ศึกษานอกเวลา การช่วยเหลือทางการเงิน จะมีผลต่อ
การศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องของนักศึกษาที่จะศึกษาต่อจนจบหลักสูตรการศึกษา

โอบริน (O'Brien. 1995 : 2134) ได้ศึกษาความเกี่ยวข้องของการกู้ยืมเงินกับการสมัคร
เรียน ในระดับสูงและความตั้งใจที่จะกู้เงินของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความ
กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายจะไม่เข้ารับการการศึกษาในสถานศึกษาที่มีค่าเล่าเรียนสูง แต่จะพยายามที่จะ
หาสถานศึกษาที่มีค่าเล่าเรียนถูกหรือหางานนอกเวลาทำ ในขณะที่นักเรียนกลุ่มที่มีความ
พยายามที่จะศึกษาต่อในระดับสูง ได้พยายามแก้ปัญหาในเรื่องการเงินโดยการกู้ยืมเงิน และ
คิดว่าเรื่องเงินไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน (Affordability Gap) นอกจากนั้นยังพบว่า
เพศหญิง มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อมากกว่า เพศชาย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ชี้ให้เห็นความสำคัญของการลงทุนทางการ
ศึกษา ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายและปัญหาทางการเงินของ

นักศึกษา แนวโน้มค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่สูงขึ้น การช่วยเหลือทางการเงินที่มีผลต่อการศึกษาของนักศึกษา และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษากับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16,808 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้สัดส่วนในการสุ่มร้อยละ 5 สำหรับประชากรที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ และร้อยละ 10 สำหรับประชากรที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้กลุ่มตัวอย่าง 997 คน แบ่งเป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 632 คน คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 365 คน โดยแยกตามระดับชั้นเรียน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 1 , 2 , 3 และ 4

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับชั้น	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์	725	36	700	35	699	35	780	39	2904	145
มศว.	217	11	202	10	245	12	398	20	1062	53
ส.ลาดกระบัง	1409	70	1524	76	1053	53	718	40	4704	239
รวมทั้งหมด									8670	437

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับชั้น	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์	628	31	470	24	442	22	523	26	2063	103
มศว.	422	21	401	20	369	19	327	16	1519	76
ส.ลาดกระบัง	568	28	395	20	283	14	234	12	1480	74
รวมทั้งหมด									5062	253

ตาราง 3 จำนวนนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ใน
มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับชั้น	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพฯ	90	9	67	7	34	3	35	4	226	23
เกษมบัณฑิต	230	23	260	26	222	22	198	20	910	91
สยาม	268	27	172	17	213	21	163	16	816	81
รวมทั้งหมด									1952	195

ตาราง 4 จำนวนนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับชั้น	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพฯ	292	29	141	14	131	13	93	9	657	65
เกษมบัณฑิต	70	7	62	6	58	6	41	4	231	23
สยาม	94	9	49	5	55	6	38	4	236	24
รวมทั้งหมด									1124	112

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของ วไลพร คุโณทัย (2527) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามซึ่ง แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบมี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ประกอบด้วยข้อคำถาม 50 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไข จำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอนั้นๆ ให้ถูกต้องและชัดเจน นำกลับไปปรับปรุงแก้ไข และให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 23 คน แล้วนำมาหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ดีขึ้นก่อนนำไปใช้

4.1 การหาค่าอำนาจจำแนก กระทำโดยการรวบรวมคะแนนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน และเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ นำแบบสอบถามทั้งหมดมาเป็นตัวแทนในการหาค่าอำนาจจำแนก หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variance) แต่ละข้อของทั้งสองกลุ่ม จากนั้นนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธี α - Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.943

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

* การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาต แจกแบบสอบถาม นิสิต นักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปสอบถามนิสิต นักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และขอความร่วมมือจากอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต นักศึกษา อีกส่วนหนึ่ง โดยแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 997 ชุด ได้รับกลับคืน จำนวนทั้งสิ้น 786 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 78.84 และแบบสอบถามทั้ง 786 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้
3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา จัดระบบเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส พีซี (SPSS/X : Statistical Package for the Social Sciences)

* การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเรื่องรายละเอียดยอดส่วนตัว ผู้วิจัยนำมาพิจารณาทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคเพิ่มเติม และอาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาทางการเงินของ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคเพิ่มเติม และอาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละข้อคำถาม และแจกแจงความถี่ของคำตอบจากข้อมูลที่ได้ โดยกำหนดคะแนนออกเป็น 4 ระดับดังนี้

ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น มาก	คะแนน	3
ระดับปัญหาที่เกิดขึ้นปานกลาง	คะแนน	2
ระดับปัญหาที่เกิดขึ้นน้อย	คะแนน	1
ไม่มีปัญหา	คะแนน	0

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.01 ขึ้นไป	หมายถึง	มีปัญหาระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.01 - 3.00	หมายถึง	มีปัญหาระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.01 - 2.00	หมายถึง	มีปัญหาระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 1.00	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

* สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงต่ำ (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธี Alpha Coefficient (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t - test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534 : 180)

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร คณะ สถาบัน ระดับชั้น ภูมิภาค เนติกรรม และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร คณะ สถาบัน ระดับชั้น ภูมิภาคเดิม อาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	N = 474 คณะวิศวกรรมศาสตร์		N = 312 คณะวิทยาศาสตร์		N = 786 รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถาบัน						
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	82	17.30	61	19.50	143	18.2
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	51	10.80	66	21.20	117	14.9
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	155	32.70	81	26.00	236	30.0
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	33	7.00	56	17.90	89	11.3
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	91	19.20	23	7.40	114	14.5
มหาวิทยาลัยสยาม	62	13.00	25	8.00	87	11.1
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00
2. ระดับชั้น						
ปีที่ 1	107	22.60	102	32.70	209	26.60
ปีที่ 2	132	27.80	78	25.00	210	26.70
ปีที่ 3	115	24.30	72	23.10	187	23.80
ปีที่ 4	120	25.30	60	19.20	180	22.90
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00
3. ภูมิภาคเดิม						
กรุงเทพมหานคร	155	32.70	135	43.30	290	36.90
ต่างจังหวัด	319	67.30	177	56.70	496	63.10
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	N = 474 คณะวิศวกรรมศาสตร์		N = 312 คณะวิทยาศาสตร์		N = 786 รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพของผู้ปกครอง						
รับราชการ	142	30.00	89	28.50	231	29.40
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	28	5.90	18	5.80	46	5.90
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	41	8.60	42	13.50	83	10.60
เจ้าของกิจการ/ค้าขาย	185	39.00	113	36.20	298	37.90
เกษตรกร	58	12.20	28	9.00	86	10.90
อื่นๆ	20	4.30	22	7.00	42	5.30
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอผลในรูปตาราง แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยหาค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ยพิจารณาเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาด้านการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

ตอนที่ 4 ศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยการหาค่า

t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ
วิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รายละเอียดดังตาราง 6 และตาราง 7

ตาราง 6 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของ นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา (หน่วยเป็นบาท)					
	คณะวิศวกรรมศาสตร์			คณะวิทยาศาสตร์		
	จุฬาลงกรณ์	มศว	ส.ลาดกระบัง	กรุงเทพ	เกษมบัณฑิต	สยาม
ค่าที่พักอาศัย	34,899.96	7,800.00	18,246.91	33,866.64	21,687.48	29,760.00
ค่าอาหารประจำวัน	25,570.32	29,199.96	29,998.32	34,575.00	20,863.56	31,594.80
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	12,722.16	6,600.00	4,564.32	10,097.76	6,867.36	10,120.56
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	5,969.16	5,958.12	5,378.52	13,161.24	5,740.44	9,533.28
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	5,330.28	6,758.12	1,462.77	1,276.80	1,669.62	7,023.48
ค่ารักษาพยาบาล	3,480.00	4,785.56	7,866.69	7,382.54	7,853.35	8,501.88
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	4,857.96	5,576.40	4,329.36	7,266.60	7,392.00	6,304.56
ค่าบริการส่วนตัว	4,688.16	4,956.72	3,403.20	6,077.40	3,161.40	4,333.32
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	5,322.24	4,095.72	3,870.72	6,079.92	4,858.32	7,702.44
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	3,243.04	2,869.04	1,960.44	4,790.32	1,906.58	2,796.48
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	17,561.64	15,879.54	14,342.90	38,845.16	49,006.32	49,322.02
รวม	126,644.92	94,479.18	95,424.16	163,419.38	131,006.43	166,992.82

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย มากที่สุด (34,899.64 บาท) รองลงมาคือ ค่าอาหารประจำวัน (25,570.32 บาท) ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (17,561.64 บาท) ตามลำดับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิต เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวันมากที่สุด (29,199.96 บาท) รองลงมาคือ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (15,879.54 บาท) และค่าที่พักอาศัย (7,800.00 บาท) ตามลำดับ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่านักศึกษา เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวันมากที่สุด (29,998.32 บาท) รองลงมาคือ ค่าที่พักอาศัย (18,246.91 บาท) ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (14,342.90 บาท) ตามลำดับ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่านักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (38,845.16 บาท) รองลงมาคือ ค่าอาหารประจำวัน (34,575.00 บาท) และค่าที่พักอาศัย (33,866.64 บาท) ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พบว่า นักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (49,006.32 บาท) รองลงมาคือ ค่าที่พักอาศัย (21,687.48 บาท) และค่าอาหารประจำวัน (20,863.56 บาท) ตามลำดับ มหาวิทยาลัยสยาม พบว่า นักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด ((49,322.02 บาท) .รองลงมาคือ ค่าอาหารประจำวัน (31,594.80 บาท) และค่าที่พักอาศัย (29,760.00 บาท) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ นิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (126,644.92 บาท) รองลงมาคือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (95,424.16 บาท) และ นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (94,479.18 บาท) ตามลำดับ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (166,992.82 บาท) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (163,419.38 บาท) และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (131,006.43 บาท) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของ นิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	ค่าเฉลี่ยส่วนตัวเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา (หน่วยเป็นบาท)						
	คณะวิทยาศาสตร์			คณะวิทยาศาสตร์			
	จุฬาลงกรณ์	มศว	ส.ลาดกระบัง	กรุงเทพ	เกษมบัณฑิต	สยาม	
ค่าที่พักอาศัย	40,080.00	20,987.52	19,141.20	31,733.28	26,400.00	32,280.00	
ค่าอาหารประจำวัน	24,982.32	24,904.56	26,019.36	30,440.76	22,904.28	21,096.00	
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	11,290.80	6,647.40	6,841.80	14,907.00	8,142.84	8,926.56	
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	6,549.96	5,701.92	7,583.28	10,084.56	4,906.56	7,252.08	
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	4,396.32	5,193.00	4,610.52	7,999.92	5,633.28	5,696.40	
ค่ารักษาพยาบาล	2,984.52	3,428.52	3,339.12	3,799.92	1,985.40	3,000.00	
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	4,467.84	7,324.92	4,402.56	6,879.96	5,533.32	8,057.04	
ค่าบริการส่วนตัว	4,417.56	3,888.36	3,879.96	5,376.00	4,650.00	6,097.08	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,010.52	4,108.32	3,660.00	6,244.80	4,762.50	5,580.00	
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	3,321.42	1,150.98	1,031.94	3,977.34	1,764.70	3,678.26	
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	18,857.14	11,400.00	20,017.86	44,557.40	32,462.50	44,916.66	
รวม	125,358.40	94,735.50	100,527.60	166,000.94	119,145.38	146,580.08	

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิต คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย มากที่สุด (40,080.00 บาท) รองลงมาคือ ค่าอาหารประจำวัน (24,982.32 บาท) ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (18,857.14 บาท) ตามลำดับ สำหรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิต เสียค่าใช้จ่ายประเภท ค่าอาหารประจำวัน มากที่สุด (24,904.56 บาท) รองลงมาคือ ค่าที่พักอาศัย 20,987.52 บาท) ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (11,400.00 บาท) ตามลำดับ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่านักศึกษา เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด (26,019.36 บาท) รองลงมา คือ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (20,017.86 บาท) และค่าที่พักอาศัย (19,141.20 บาท)ตามลำดับ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ ทั้ง 3 สถาบัน เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (44,557.40 บาท) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (32,462.50 บาท) มหาวิทยาลัยสยาม (44,916.66 บาท) รองลงมาคือ ค่าที่พักอาศัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (31,733.28 บาท) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (26,400.00 บาท) มหาวิทยาลัยสยาม (32,280.00 บาท) และค่าอาหารประจำวัน มหาวิทยาลัย กรุงเทพ (30,440.76 บาท) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (22,904.28 บาท) และมหาวิทยาลัยสยาม (21,096.00 บาท) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ นิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (125,358.40 บาท) รองลงมา คือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (100,527.00 บาท) และ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (94,735.50 บาท) ตามลำดับ

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (226,000.94 บาท) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยสยาม (146,580.08 บาท) และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (119,145.38 บาท) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้น สถาบัน ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของผู้ปกครอง รายละเอียดดังตาราง 8 ถึงตาราง 11

ตาราง 8 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของ นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามชั้นปี

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา (หน่วยเป็นบาท)															
	คณะวิศวกรรมศาสตร์						คณะวิทยาศาสตร์									
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4				
ค่าที่พักอาศัย	21,245.40	19,058.40	20,218.08	25,514.64	32,682.00	20,004.84	21,653.28	20,925.00	26,823.36	27,007.44	28,258.32	29,666.64	27,253.56	24,814.32	24,356.52	25,530.96
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	8,007.36	7,377.00	7,549.56	9,711.96	11,219.16	8,580.00	7,500.00	7,674.36	7,567.68	6,817.56	7,440.00	7,378.32	9,146.28	5,791.56	6,447.24	6,889.20
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	6,150.00	4,829.16	5,935.68	5,660.16	5,971.92	4,947.48	5,452.56	5,146.08	3,375.00	2,534.76	2,566.56	3,346.80	3,813.00	3,804.48	2,276.88	2,749.92
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	6,430.44	4,606.68	5,126.76	5,957.04	6,226.56	6,439.92	4,476.84	5,059.92	3,875.76	3,485.64	4,076.52	4,794.48	5,125.68	4,198.20	4,393.08	3,906.84
ค่ารักษาพยาบาล	5,225.28	4,492.20	4,903.20	5,421.00	5,177.28	4,006.32	4,098.24	4,518.36	2,150.10	2,230.76	3,165.00	2,729.90	2,080.68	1,850.76	2,906.24	2,818.18
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	35,410.52	28,679.64	33,968.92	22,380.36	26,806.12	26,968.56	26,242.18	22,121.42	ค่าอุปกรณ์การศึกษา							
ค่าบริการส่วนตัว	126,260.90	111,119.24	123,208.60	122,561.30	135,502.24	111,406.44	109,803.06	107,340.24	ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา							
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด									รวม							

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (35,410.52 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (26,823.36 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (21,245.40 บาท) ตามลำดับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (28,679.64 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (27,007.44 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (19,058.40 บาท) ตามลำดับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 พบว่า นักศึกษา เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (33,968.92 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (28,258.32 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (20,218.08 บาท) ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน มากที่สุด (29,666.64 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (25,514.64 บาท) และค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (22,380.36 บาท) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (126,260.90 บาท) รองลงมาคือ นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (123,208.60 บาท) ชั้นปีที่ 4 (122,561.30 บาท) และชั้นปีที่ 2 (111,119.24 บาท) ตามลำดับ

ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย มากที่สุด (32,682.00 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (27,253.56 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (26,806.12 บาท) ตามลำดับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 พบว่า เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (26,968.56 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (24,814.32 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (20,004.84 บาท) ตามลำดับ นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 พบว่า นักศึกษา เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (26,242.18 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (24,356.52 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (21,653.20 บาท) ตามลำดับ สำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 พบว่า เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน มากที่สุด (25,530.96 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (22,121.42 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (20,925.00 บาท) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (135,502.24 บาท) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 (111,406.44 บาท) ชั้นปีที่ 3 (109,803.06 บาท) และ ชั้นปีที่ 4 (107,340.24 บาท) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์	
	กรุงเทพมหานคร	ต่างจังหวัด	กรุงเทพมหานคร	ต่างจังหวัด
ค่าที่พักอาศัย	10,899.16	11,111.81	13,071.43	10,610.53
ค่าอาหารประจำวัน	25,971.43	28,912.67	22,350.00	27,877.32
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา	10,524.55	6,439.57	9,412.44	8,482.58
ค่าบันเทิงหรือค่าพักผ่อนหย่อนใจ	8,746.76	6,502.25	8,047.87	6,253.42
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	7,172.97	4,863.30	5,488.07	5,190.00
ค่ารักษาพยาบาล	3,924.16	2,496.30	3,146.67	3,248.08
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	6,066.67	5,454.19	7,023.53	5,507.76
ค่าบริการส่วนตัว	4,481.14	3,841.20	4,780.36	4,214.91
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	6,493.33	4,267.03	4,681.61	4,266.67
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	2,687.85	2,526.81	2,088.24	2,568.87
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	33,089.71	28,360.93	26,101.16	25,385.81
รวม	120,057.72	104,776.05	106,191.37	103,605.93

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่มีภูมิลำเนาเดิม อยู่กรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา มากที่สุด (33,089.71 บาท , 26,101.16 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน (25,971.43 บาท , 22,350.00 บาท) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (10,899.16 บาท, 13,071.43 บาท)

ส่วนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวันมากที่สุด 28,912.67 บาท , 27,877.32 บาท) รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (28,360.93 บาท, 25,385.81 บาท) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย (11,111.81 บาท ,10,610.53 บาท) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ นักศึกษาที่มี ภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด

ตาราง 10 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
 จำนวนตามอาชีพผู้ปกครอง

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา (หน่วยเป็นบาท)						
	รับราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้างบริษัทเอกชน	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย	เกษตรกร	อื่นๆ	
ค่าที่พักอาศัย	19,675.26	38,000.00	26,600.00	20,890.91	21,523.07	24,042.85	
ค่าอาหารประจำวัน	29,510.50	24,471.42	29,063.41	27,605.86	26,050.90	27,800.00	
ค่าพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษา	6,115.60	11,616.00	9,534.54	8,940.45	6,033.33	8,064.00	
ค่าบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ	6,377.95	9,507.69	8,169.23	7,920.00	4,991.48	8,752.00	
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	4,812.24	5,582.60	5,290.90	6,701.61	4,584.61	6,000.00	
ค่ารักษาพยาบาล	2,063.63	2,618.18	4,033.33	3,342.00	2,569.41	4,740.00	
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	5,321.17	6,225.00	5,850.00	5,477.87	5,248.90	7,344.00	
ค่าบริการส่วนตัว	3,856.00	3,323.07	4,846.15	4,329.94	2,947.92	5,242.10	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,426.43	5,976.00	6,022.50	5,448.61	3,608.00	4,920.00	
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	2,520.61	2,996.42	3,064.32	2,504.58	2,373.58	2,588.88	
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	25,920.96	31,442.85	34,938.38	30,473.93	32,365.09	33,723.07	
รวม	110,600.35	141,759.23	137,412.76	123,635.76	112,296.29	133,216.90	

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (141,759.23 บาท) รองลงมาคือ อาชีพ ลูกจ้างบริษัทเอกชน (137,412.76 บาท) อาชีพอื่นๆ (133,216.90 บาท) อาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย (123,635.76 บาท) อาชีพเกษตรกร (112,296.29 บาท) และอาชีพรับราชการ (110,600.35 บาท) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
 จำนวนตามอาชีพผู้ปกครอง

	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา (หน่วยเป็นบาท)						
	รับราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้างบริษัทเอกชน	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย	เกษตรกร	อื่น ๆ	
ค่าที่พักอาศัย	22,667.69	36,000.00	23,400.00	25,800.00	18,896.00	17,625.00	
ค่าอาหารประจำวัน	26,078.57	21,226.66	23,800.00	26,972.22	27,969.23	21,600.00	
ค่าพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษา	7,770.56	11,080.00	8,200.00	9,837.20	6,342.85	11,872.50	
ค่าบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ	5,911.50	7,066.66	8,273.68	8,366.35	5,947.82	6,006.31	
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	5,186.30	6,400.00	5,366.66	5,636.00	4,560.00	5,676.92	
ค่ารักษาพยาบาล	2,907.69	4,472.72	2,457.14	3,590.16	2,400.00	3,984.00	
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	6,552.85	4,800.00	3,600.00	5,210.18	6,212.00	4,429.00	
ค่าบริการส่วนตัว	4,462.22	3,840.00	5,010.81	4,729.69	3,858.46	3,680.00	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	3,833.42	5,000.00	4,902.85	5,242.20	3,200.00	3,804.70	
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	2,093.50	2,894.11	2,130.55	2,416.00	3,812.50	1,344.44	
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	23,985.00	32,187.50	25,600.00	26,740.58	22,153.84	28,116.66	
รวม	111,449.30	134,967.65	112,941.69	124,540.58	105,352.70	108,139.53	

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด (134,967.65 บาท) รองลงมา คือ อาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย (124,540.58 บาท) อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน (112,941.69 บาท) อาชีพรับราชการ (111,449.30 บาท) อาชีพอื่น ๆ (108,139.53 บาท) และอาชีพเกษตรกร (105,352.70 บาท) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 - ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการเงินของนักศึกษาคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จําแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง
รายละเอียดดังตาราง 12 ถึงตาราง 17

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท
ตามความคิดเห็นของ นิสิต นักศึกษา จําแนกตามคณะวิชา

ปัญหา	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย				
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย	1.94	0.97	1.60	0.90
2. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองจ่ายเงินค่าที่พักอาศัยให้ช้ากว่ากำหนด	1.43	0.74	1.38	0.73
3. มีความจำเป็นต้องหารายได้พิเศษเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย	1.52	0.85	1.44	0.85
4. ค่าที่พักอาศัยสูงเกินไปเมื่อเทียบกับความสะดวกที่ได้รับ	2.12	1.13	1.61	0.97
5. ปัญหาอื่นๆ	1.13	0.59	1.09	0.48
เฉลี่ยรวม	1.62	0.85	1.42	0.78
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน				
1. จำเป็นต้องประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับซื้ออาหารรับประทานมาก	2.24	0.85	2.15	0.88
2. คิดว่าไม่ได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ	1.78	0.86	1.73	0.83
3. อัตราค่าอาหารในสถาบันแพงเกินไป	2.34	1.01	2.13	0.95
4. คุณภาพของอาหารในสถาบันไม่เหมาะสมกับราคา	2.39	0.95	2.10	0.94
5. ปัญหาอื่นๆ	1.14	0.61	1.09	0.48
เฉลี่ยรวม	1.97	0.85	1.84	0.81
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา				
1. มีปัญหาเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา	1.71	0.87	1.66	0.87
2. ได้รับเงินค่าพาหนะหรือค่าเดินทางจากผู้ปกครองไม่แน่นอน	1.50	0.80	1.42	0.70
3. ต้องพึ่งพาเพื่อนฝูงเกี่ยวกับรายจ่ายค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา	1.38	0.70	1.29	0.58
4. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทำให้มีปัญหากับค่าพาหนะเพิ่มขึ้น	1.63	0.84	1.65	0.85
5. ปัญหาอื่นๆ	1.05	0.37	1.01	0.16
เฉลี่ยรวม	1.45	0.71	1.40	0.63

ปัญหา	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบ้านเท็งและพักผ่อนหย่อนใจ				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายเป็นค่าบ้านเท็งและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	2.18	1.00	2.13	0.94
2. มีหนี้สินเพราะนำเงินมาใช้เป็นค่าบ้านเท็งและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.56	0.81	1.54	0.78
3. รู้สึกอึดอัดใจและน้อยหน้าเพื่อนฝูงเมื่อไม่มีเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบ้านเท็งและพักผ่อนหย่อนใจ	1.61	0.81	1.61	0.81
4. ปัญหาอื่นๆ	1.05	0.36	1.02	0.23
เฉลี่ยรวม	1.59	0.74	1.57	0.69
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายเป็นค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.76	0.87	1.72	0.83
2. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยทำให้ต้องใช้จ่ายค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น	1.63	0.81	1.72	0.79
3. ต้องตัดเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มชุดใหม่เพื่อออกสังคมทุกครั้ง	1.38	0.68	1.45	0.67
4. ปัญหาอื่นๆ	1.03	0.29	1.02	0.20
เฉลี่ยรวม	1.45	0.66	1.47	0.62
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย	1.59	0.79	1.52	0.78
2. ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลมาก เพราะสุขภาพไม่ดี มีโรคประจำตัว	1.43	0.73	1.53	0.77
3. ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลได้	1.35	0.69	1.24	0.57
4. ไม่มีโอกาสรักษาโรคที่เป็นอยู่ประจำเพราะมีปัญหาด้านเงินค่ารักษา	1.26	0.58	1.22	0.56
5. ปัญหาอื่นๆ	1.02	0.27	1.01	0.13
เฉลี่ยรวม	1.33	0.61	1.30	0.56

ปัญหา	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะไป-กลับภูมิลำเนาเดิม				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าพาหนะไป-กลับภูมิลำเนาเดิม	1.57	0.85	1.37	0.71
2. ต้องกู้ยืมเงิน เพื่อใช้เป็นค่าพาหนะไป-กลับภูมิลำเนาเดิม	1.34	0.72	1.19	0.51
3. ค่าพาหนะไป-กลับ ภูมิลำเนาเดิมสูงมากเกินไปทำให้ไม่สามารถเดินทางไป-กลับได้บ่อยๆ	1.87	1.16	1.61	0.99
4. ปัญหาอื่นๆ	1.03	0.25	1.02	0.23
เฉลี่ยรวม	1.45	0.74	1.29	0.61
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าบริการส่วนตัว	1.75	0.82	1.75	0.84
2. ต้องการค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มมากขึ้น	1.90	0.96	1.96	0.99
3. ต้องทำงานหารายได้พิเศษเพื่อหาเงินมาเป็นค่าบริการส่วนตัว	1.47	0.80	1.51	0.86
4. ปัญหาอื่นๆ	1.02	0.25	1.05	0.35
เฉลี่ยรวม	1.53	0.70	1.56	0.76
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.88	0.95	1.81	0.88
2. มีความวิตกกังวลเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.72	0.89	1.72	0.84
3. มีปัญหาเนื่องจากผู้ปกครองไม่เข้าใจความจำเป็นของค่าใช้จ่ายส่วนนี้	1.62	0.87	1.63	0.86
4. ปัญหาอื่นๆ	1.03	0.29	1.01	0.15
เฉลี่ยรวม	1.56	0.75	1.54	0.68
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.87	0.92	1.69	0.84
2. ผู้ปกครองให้เงินมาเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา จำนวนไม่แน่นอน	1.76	0.92	1.63	0.84
3. ผู้ปกครองไม่เข้าใจความจำเป็นของค่าใช้จ่ายส่วนนี้	1.50	0.84	1.50	0.81
4. ต้องทำงานหารายได้พิเศษมาเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้	1.49	0.86	1.45	0.80
5. ปัญหาอื่นๆ	1.02	0.22	1.02	0.25
เฉลี่ยรวม	1.52	0.75	1.45	0.70

ปัญหา	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.84	0.99	1.70	0.96
2. ผู้ปกครองไม่สามารถจะเสียค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ได้	1.65	0.91	1.58	0.84
3. ต้องทำงานหารายได้พิเศษมาเพื่อเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.51	0.86	1.49	0.85
4. ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.72	1.05	1.63	1.03
5. ผู้ปกครองต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.56	0.90	1.44	0.79
6. ปัญหาอื่นๆ	1.04	0.31	1.01	0.19
เฉลี่ยรวม	1.55	0.83	1.47	0.77

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.62, S.D.=0.85, \bar{X}=1.42, S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้น นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่มีความเห็นว่าค่าที่พักอาศัยสูงเกินไปเมื่อเทียบกับความสะดวกที่ได้รับ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12 S.D.=1.13$)

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.97, S.D.=0.85, \bar{X} = 1.84, S.D.=0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษา ทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อคือ นักศึกษาจำเป็นต้องประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้ออาหารรับประทานมาก ($\bar{X} = 2.24, S.D.=0.85, \bar{X} = 2.15, S.D.=0.88$) อัตราค่าอาหารในสถาบันแพงเกินไป ($\bar{X} = 2.34, S.D.=1.01, \bar{X} = 2.13, S.D.=0.95$) และคุณภาพของอาหารในสถาบันไม่เหมาะสมกับราคา ($\bar{X} = 2.39, S.D.=0.95, \bar{X} = 2.10, S.D.=0.94$)

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเดินทางเพื่อการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45, S.D.=0.71, \bar{X} = 1.40, S.D.=0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ พบว่า นักศึกษาคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.59, S.D. =$
 $0.74, \bar{X} = 1.57, S.D. = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงิน
ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ อยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้น
ปัญหาด้านมีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18, S.D. = 1.00, \bar{X} = 2.13, S.D. = 0.94$)

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า นักศึกษาคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45,$
 $S.D. = 0.66, \bar{X} = 1.47, S.D. = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาทางการเงิน
ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์
และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.33, S.D. = 0.61,$
 $\bar{X} = 1.30, S.D. = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษา มีปัญหาทางการเงิน
ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม พบว่า นักศึกษา คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45,$
 $S.D. = 0.74, \bar{X} = 1.29, S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหา
ทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะไป/กลับ ภูมิลำเนาเดิม อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และ
คณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.53, S.D. = 0.70, \bar{X} = 1.56,$
 $S.D. = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงิน ด้านค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์
และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.56, S.D. = 0.75, \bar{X} = 1.54$
 $S.D. = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษา มีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่าย
เบ็ดเตล็ด อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.52$, S.D. = 0.75 , $\bar{X} = 1.45$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษา มีปัญหาทางการเงิน ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะ วิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.55$, S.D. = 0.83, $\bar{X} = 1.47$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงิน ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท	จุดลดกรณี		มศว		ตลาดกระบี่		กรุงเทพ		เกษมบัณฑิต		สยาม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักอาศัย	1.31	0.55	2.04	0.59	2.11	0.68	1.71	0.77	1.66	0.78	1.42	0.65
ค่าอาหารประจำวัน	1.83	0.62	2.64	0.59	2.09	0.64	2.11	0.72	2.50	0.67	2.15	0.73
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1.36	0.54	1.69	0.66	1.50	0.63	1.79	0.75	1.67	0.67	1.80	0.66
ค่าบันเทิงหรือค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.70	0.78	1.95	0.72	1.77	0.64	2.14	0.69	1.62	0.63	1.67	0.71
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.39	0.57	1.81	0.67	1.56	0.63	1.97	0.70	1.60	0.66	1.56	0.64
ค่ารักษาพยาบาล	1.23	0.37	1.46	0.66	1.39	0.56	1.72	0.62	1.52	0.62	1.36	0.61
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	1.24	0.52	1.67	0.62	1.59	0.63	1.59	0.73	1.41	0.56	1.25	0.48
ค่าบริการส่วนตัว	1.48	0.66	1.94	0.74	1.74	0.72	1.92	0.81	1.63	0.69	1.74	0.86
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.51	0.74	2.09	0.89	1.72	0.77	1.97	0.86	1.68	0.75	1.82	0.82
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.50	0.74	1.85	0.80	1.62	0.70	1.83	0.71	1.69	0.73	1.70	0.80
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.38	0.68	1.98	0.86	1.66	0.85	1.70	0.73 54	1.7 143	0.79	1.85	0.96
รวม	1.44	0.61	1.91	0.70	1.70	0.67	1.85	0.66	1.54	0.68	1.66	0.71

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ($\bar{X} = 1.91$, S.D.= 0.70) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ($\bar{X} = 1.70$, S.D.= 0.67) และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 1.44$, S.D.= 0.61)

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.04$, S.D.=0.59) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน ($\bar{X} = 2.64$, S.D.= 0.59) และ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ($\bar{X} = 2.09$, S.D.= 0.89) ส่วนปัญหาทางการเงินด้านอื่น อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีปัญหาทางการเงิน ระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.68) และด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน ($\bar{X} = 2.09$, S.D.= 0.64) สำหรับปัญหาทางการเงินด้านอื่น อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามลำดับ คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ($\bar{X} = 1.85$, S.D.= 0.66) มหาวิทยาลัยสยาม ($\bar{X} = 1.66$, S.D.= 0.71) และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 1.54$, S.D.= 0.68)

เมื่อพิจารณาปัญหาทางการเงินแยกเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีปัญหาทางการเงิน ระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.72) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ($\bar{X} = 2.14$, S.D.= 0.69) ส่วนมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม มีปัญหาทางการเงิน ระดับปานกลาง 1 ด้าน เช่นเดียวกัน คือ ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน ($\bar{X} = 2.50$, S.D.= 0.67, $\bar{X} = 2.15$, S.D.= 0.73 ตามลำดับ) ส่วนด้านอื่นๆ ทั้ง 3 สถาบัน มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท	จุดกลางกรณี		มคอ.		ส.ลาดกระบัง		กรุงเทพ		เกษมบัณฑิต		สยาม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักอาศัย	1.28	0.51	1.50	0.84	1.75	0.68	1.43	0.68	1.62	0.82	1.44	0.69
ค่าอาหารประจำวัน	1.70	0.61	1.90	0.77	2.13	0.66	2.13	0.71	2.72	0.45	2.00	0.69
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1.28	0.45	1.59	0.63	1.63	0.57	1.57	0.62	1.51	0.64	1.36	0.60
ค่าบันเทิงหรือค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.79	0.68	1.65	0.66	1.92	0.66	1.82	0.73	1.49	0.64	1.63	0.75
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	1.61	0.63	1.58	0.64	1.63	0.59	1.73	0.62	1.74	0.73	1.56	0.71
ค่ารักษาพยาบาล	1.31	0.46	1.42	0.61	1.35	0.53	1.42	0.53	1.52	0.64	1.32	0.51
ค่าพาหนะไปกลับภูมิตำเนาเดิม	1.43	0.54	1.25	0.46	1.25	0.43	1.26	0.47	1.42	0.69	1.26	0.52
ค่าบริการส่วนตัว	1.80	0.80	1.66	0.76	1.75	0.74	1.82	0.80	1.77	0.96	1.61	0.79
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.71	0.66	1.75	0.84	1.71	0.77	1.74	0.76	1.67	0.83	1.75	0.89
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.66	0.64	1.47	0.68	1.54	0.72	1.66	0.67	1.79	0.96	1.35	0.60
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.68	0.75	1.55	0.88	1.65	0.87	1.54	0.67	1.68	0.90	1.48	0.86
รวม	1.56	0.61	1.57	0.70	1.66	0.65	1.64	0.65	1.72	0.75	1.52	0.69

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับคือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ($\bar{X} = 1.66$, S.D. = 0.65) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ($\bar{X} = 1.57$, S.D. = 0.70) และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 1.56$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาปัญหา เป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 สถาบัน มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน ยกเว้น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าอาหารประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.66)

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ คือ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 1.72$, S.D. = 0.75) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ($\bar{X} = 1.64$, S.D. = 0.65) และมหาวิทยาลัยสยาม ($\bar{X} = 1.52$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 สถาบัน มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย เกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านค่าอาหารประจำวัน ที่ทั้ง 3 สถาบัน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.45) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.71) และมหาวิทยาลัยสยาม ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 0.69)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
จำแนกตามชั้นปี

ค่าใช้จำส่วนตัว 11 ประเภท	คณะวิศวกรรมศาสตร์								คณะวิทยาศาสตร์							
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักอาศัย	1.65	0.72	1.71	0.68	1.81	0.78	1.85	0.78	1.46	0.69	1.73	0.76	1.51	0.74	1.33	0.60
ค่าอาหารประจำวัน	2.24	0.71	2.08	0.64	2.18	0.74	2.29	0.72	1.98	0.72	2.20	0.68	2.06	0.70	1.87	0.73
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1.48	0.61	1.49	0.55	1.66	0.70	1.62	0.69	1.66	0.67	1.54	0.59	1.40	0.53	1.34	0.44
ค่าเงินแข็งและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.71	0.72	1.76	0.70	1.81	0.66	1.87	0.72	1.95	0.75	1.73	0.63	1.67	0.61	1.61	0.70
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.55	0.63	1.56	0.58	1.61	0.69	1.66	0.70	1.76	0.68	1.68	0.60	1.61	0.61	1.39	0.54
ค่ารักษาพยาบาล	1.42	0.50	1.34	0.50	1.45	0.62	1.53	0.66	1.47	0.61	1.43	0.50	1.36	0.52	1.19	0.44
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	1.37	0.53	1.40	0.58	1.48	0.60	1.58	0.69	1.31	0.55	1.43	0.52	1.26	0.44	1.16	0.39
ค่าบริการส่วนตัว	1.66	0.77	1.56	0.61	1.77	0.76	1.86	0.81	1.89	0.86	1.77	0.74	1.64	0.71	1.59	0.75
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.71	0.82	1.66	0.74	1.82	0.84	1.80	0.81	1.79	0.82	1.73	0.73	1.71	0.82	1.62	0.69
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.56	0.75	1.54	0.60	1.76	0.78	1.79	0.82	1.67	0.77	1.58	0.68	1.50	0.65	1.48	0.67
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.68	0.90	1.58	0.71	1.77	0.88	1.73	0.86	1.63	0.86	1.64	0.80	1.72	0.84	1.37	0.68
รวม	1.64	0.69	1.60	0.62	1.73	0.73	1.77	0.75	1.68	0.72	1.67	0.65	1.58	0.65	1.44	0.60

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับน้อยทุกชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 1.64$, S.D.= 0.69) ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 1.60$, S.D. = 0.62) ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 1.73$, S.D.= 0.73) และชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 1.77$, S.D.= 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านค่าอาหารประจำวัน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 2.24$, S.D.= 0.71) ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 2.08$, S.D.=0.64) ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 2.18$, S.D.= 0.74) และชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 2.29$, S.D.=0.72)

ส่วนนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยทุกชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 1.68$, S.D.=0.72) ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 1.67$, S.D.= 0.65) ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 1.58$, S.D.= 0.65) ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 1.44$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน ยกเว้นปัญหาด้านค่าอาหารประจำวัน ที่นิสิต ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.20$, S.D.= 0.68, $\bar{X} = 2.06$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามภูมิภาคเดิม

ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท	คณะวิศวกรรมศาสตร์						คณะวิทยาศาสตร์					
	กรุงเทพมหานคร		ต่างจังหวัด		ต่างจังหวัด		กรุงเทพมหานคร		ต่างจังหวัด		ต่างจังหวัด	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักอาศัย	1.33	0.57	1.97	0.73	1.23	0.51	1.73	0.77	1.33	0.57	1.97	0.73
ค่าอาหารประจำวัน	2.05	0.70	2.26	0.69	1.89	0.68	2.14	0.72	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1.50	0.57	1.59	0.67	1.56	0.58	1.48	0.60	1.46	0.69	1.76	0.88
ค่าบันเทิงหรือค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.69	0.67	1.83	0.71	1.73	0.70	1.79	0.68	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.51	0.60	1.64	0.67	1.54	0.63	1.71	0.63	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่ารักษาพยาบาล	1.34	0.53	1.45	0.59	1.30	0.47	1.44	0.59	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	1.07	0.24	1.65	0.64	1.03	0.20	1.51	0.55	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าบริการส่วนตัว	1.47	0.62	1.82	0.77	1.57	0.72	1.88	0.81	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.53	0.68	1.85	0.83	1.64	0.77	1.79	0.78	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.49	0.66	1.75	0.77	1.44	0.65	1.68	0.73	1.49	0.66	1.79	0.68
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.46	0.69	1.79	0.88	1.41	0.69	1.76	0.88	1.49	0.66	1.79	0.68
รวม	1.49	0.59	1.78	0.72	1.48	0.60	1.71	0.70	1.49	0.66	1.79	0.68

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.49$, S.D.= 0.59, $\bar{X} = 1.78$, S.D.= 0.72)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านค่าอาหารประจำวัน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนักศึกษาที่มี ภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ($\bar{X} = 2.05$, S.D.= 0.70, $\bar{X} = 2.26$, S.D.= 0.69)

ส่วนนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.48$, S.D.= 0.60, $\bar{X} = 1.71$, S.D.= 0.70)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย เกือบทุกด้าน ยกเว้น นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ที่มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าอาหารประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.14$, S.D.= 0.72)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์
 จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	รับราชการ		พนักงานรัฐวิสาหกิจ		ลูกจ้างบริษัทเอกชน		เจ้าของกิจการ/ค้าขาย		เกษตรกร		อื่นๆ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักอาศัย	1.70	0.69	1.34	0.62	1.46	0.68	1.57	0.70	2.17	0.84	1.75	0.81
ค่าอาหารประจำวัน	2.10	0.66	1.98	0.65	2.05	0.76	2.06	0.71	2.57	0.71	2.18	0.69
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1.49	0.60	1.50	0.59	1.47	0.53	1.56	0.63	1.69	0.75	1.58	0.56
ค่าบันเทิงหรือค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.82	0.70	1.77	0.74	1.71	0.63	1.75	0.69	1.84	0.72	1.79	0.77
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.61	0.62	1.41	0.57	1.57	0.64	1.59	0.65	1.80	0.74	1.61	0.56
ค่ารักษาพยาบาล	1.41	0.53	1.23	0.38	1.34	0.54	1.37	0.54	1.63	0.73	1.45	0.63
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	1.51	0.62	1.14	0.31	1.18	0.44	1.29	0.48	1.78	0.64	1.41	0.63
ค่าบริการส่วนตัว	1.73	0.71	1.56	0.64	1.66	0.80	1.65	0.72	2.16	0.92	1.66	0.72
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.78	0.79	1.54	0.70	1.65	0.74	1.67	0.75	2.00	0.89	1.82	0.91
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.65	0.73	1.48	0.61	1.51	0.70	1.53	0.66	2.04	0.87	1.68	0.74
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.68	0.78	1.39	0.63	1.52	0.79	1.49	0.73	2.23	1.00	1.97	0.99
รวม	1.68	0.67	1.48	0.58	1.55	0.65	1.59	0.65	1.99	0.80	1.71	0.72

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และนักศึกษาคณะ
วิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร
มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พัก
อาศัย ($\bar{X} = 2.17, S.D. = 0.84$) ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน ($\bar{X} = 2.57,$
 $S.D. = 0.71$) ปัญหาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว ($\bar{X} = 2.16, S.D. = 0.92$) ปัญหาค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ($\bar{X} = 2.00, S.D. = 0.89$) ปัญหาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์
การศึกษา ($\bar{X} = 2.04, S.D. = 0.87$) และปัญหาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียม
การศึกษา ($\bar{X} = 2.23, S.D. = 1.00$)

ส่วนนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ รับราชการ อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน อาชีพ
เจ้าของกิจการ/ค้าขาย และอาชีพอื่นๆ มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวันอยู่ใน
ระดับปานกลาง อาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 2.10, S.D. = 0.66$) อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน
($\bar{X} = 2.05, S.D. = 0.76$) อาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย ($\bar{X} = 2.06, S.D. = 0.71$) และอาชีพอื่นๆ
($\bar{X} = 2.18, S.D. = 0.69$)

ส่วนนิสิต นักศึกษา ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีปัญหา
ทางการเงินอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัว และปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รายละเอียดดังตาราง 18 และตาราง 19

ตาราง 18 การเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท ระหว่าง นิสิต นักศึกษา ที่เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	มหาวิทยาลัยของรัฐ		มหาวิทยาลัยเอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ค่าที่พักอาศัย	19,807.56	1,020.79	26,746.15	1,414.45	-3.76 ^{**}
ค่าอาหารประจำวัน	27,238.02	1,016.39	26,692.04	1,217.64	0.53
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา	7,599.57	505.63	9,547.25	605.80	-3.33 ^{**}
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	6,600.26	466.98	8,440.95	618.17	-3.43 ^{**}
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	4,885.72	330.44	6,577.16	420.34	-4.26 ^{**}
ค่ารักษาพยาบาล	2,889.23	291.73	3,383.67	271.89	-1.43
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	4,810.31	455.46	7,031.83	491.39	-3.82 ^{**}
ค่าบริการส่วนตัว	4,039.12	384.99	4,530.00	314.59	-1.54
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,148.78	321.42	5,922.50	419.07	-4.72 ^{**}
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	9,856.15	1,236.03	13,455.34	1,457.09	-3.72 ^{**}
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	8,848.91	5,266.51	22,793.15	9,462.56	-21.92 ^{**}
รวม	100,723.63	11,296.37	135,120.04	16,692.99	-4.67 ^{**}

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่าพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าใช้จ่าย ด้านค่าอาหารประจำวัน ค่ารักษาพยาบาล และค่าบริการส่วนตัว ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยปัญหาทางการเงิน 11 ประเภท ระหว่าง นิสิต นักศึกษา
ที่เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11 ประเภท	มหาวิทยาลัยของรัฐ		มหาวิทยาลัยเอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ค่าที่พักอาศัย	1.73	0.74	1.55	0.73	3.30* *
ค่าอาหารประจำวัน	2.04	0.70	2.28	0.71	-4.70* *
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา	1.50	0.60	1.61	0.65	-2.28*
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ	1.79	0.69	1.76	0.71	0.49
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	1.58	0.63	1.67	0.67	-1.83
ค่ารักษาพยาบาล	1.36	0.54	1.47	0.60	-2.67* *
ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิม	1.42	0.57	1.35	0.56	1.55
ค่าบริการส่วนตัว	1.72	0.74	1.73	0.79	-0.24
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1.73	0.78	1.76	0.80	-0.56
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	1.59	0.72	1.68	0.75	-1.62
ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.63	0.83	1.68	0.82	-0.84
รวม	1.64	0.68	1.68	0.70	-0.85

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ๑๕%

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ๑๐%

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีปัญหาทางการเงินโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่ารักษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ไม่พบความแตกต่าง

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของ นักศึกษาคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพ
มหานคร ดังกล่าวข้างต้น เมื่อสอบถามนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเงิน
ของนิสิต นักศึกษา (ดังภาคผนวก ง ตาราง ข และ ค) ผลการวิจัยพบว่า

มหาวิทยาลัยของรัฐ นักศึกษาแก้ปัญหาทางการเงิน เรียงตามลำดับ คือ ขอบิตา/
มารดา เพิ่ม ($\bar{X} = 2.81$, S.D.= 0.98) สมัครงรับทุน ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 1.11) ขอรับทุน
กู้ยืมจากรัฐบาล ($\bar{X} = 1.91$, S.D.= 1.19) ทำงานหารายได้พิเศษ ($\bar{X} = 1.82$, S.D.= 0.97)
ขอรับความช่วยเหลือจากญาติ ($\bar{X} = 1.60$, S.D.= 0.87) และอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.48$, S.D.=0.83)

มหาวิทยาลัยเอกชน นักศึกษาแก้ปัญหาทางการเงิน เรียงตามลำดับ คือ ขอบิตา/
มารดาเพิ่ม ($\bar{X} = 2.87$, S.D.= 1.00) ทำงานหารายได้พิเศษ ($\bar{X} = 1.91$, S.D.= 0.95) ขอรับทุน
กู้ยืมจากรัฐบาล ($\bar{X} = 1.88$, S.D.= 1.14) สมัครงรับทุน ($\bar{X} = 1.84$, S.D.= 1.02) ขอรับความ
ช่วยเหลือจากญาติ ($\bar{X} = 1.81$, S.D.= 0.90) และ อื่นๆ ($\bar{X} = 1.46$, S.D.= 0.82)

ส่วนลำดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินของนิสิต นักศึกษา คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ผลการวิจัย พบว่า

มหาวิทยาลัยของรัฐ นักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน เรียงตาม
ลำดับ คือ บิตา มารดา กู้ยืมจากแหล่งอื่น ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 1.03) ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล
($\bar{X} = 2.80$, S.D.= 0.88) ทำงานหารายได้พิเศษ ($\bar{X} = 2.31$, S.D.= 0.94) และ ขอรับทุนให้เปล่า
จากภาครัฐ/เอกชน ($\bar{X} = 1.74$, S.D.= 0.89)

ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน นักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน เรียง
ตามลำดับคือ บิตา มารดา กู้ยืมจากแหล่งอื่น ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= 1.00) ทำงานหารายได้พิเศษ
($\bar{X} = 2.38$, S.D.= 1.00) ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล ($\bar{X} = 2.15$, S.D.= 0.88) และขอรับทุน
ให้เปล่าจากภาครัฐ/เอกชน ($\bar{X} = 2.01$, S.D.= 0.98)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
2. ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้นปี สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง
3. ศึกษาปัญหาด้านการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้นปี สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง
4. ศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 997 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยอื่นๆ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ มี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 50 ข้อ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และขอความร่วมมือจาก อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ของแต่ละมหาวิทยาลัยอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 997 ฉบับ ได้รับคืนมา จำนวน 786 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 78.84

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ คำนวณค่าต่างๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยหาค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน
3. วิเคราะห์ปัญหาด้านการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม ระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาคและอาชีพของผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
4. ศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยการทดสอบค่าที่ (t-test)

* สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ผลการวิจัยพบว่า
 - 1.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมา คือ

นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ

1.2 มหาวิทยาลัยเอกชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามลำดับ ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม และนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้นปี สถาบัน ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง ได้ผลดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 2 ตามลำดับ ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ

2.2 จำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด

2.3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร และนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ตามลำดับ

ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ และนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้น สถาบัน ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง ได้ผลดังนี้

3.1 จำแนกตามคณะและสถาบัน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย

3.2 จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่านักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้น ปัญหาด้านค่าอาหารประจำวัน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 จำแนกตามภูมิภาคเดิม พบว่า นักศึกษา ทั้ง 2 คณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้น นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด มีปัญหาทางการเงินด้านค่าอาหารประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง

3.4 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ ปัญหาด้านค่าที่พักอาศัย ด้านค่าอาหารประจำวัน ด้านค่าบริการส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ด้านค่าอุปกรณ์การศึกษา ด้านค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา สำหรับด้านอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกอาชีพมีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย และนอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพทุกอาชีพมีปัญหาทางการเงินด้านค่าอาหารประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีปัญหาด้านค่าอาหารประจำวันอยู่ในระดับน้อย

4. ศึกษาและเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ผลการวิจัย พบว่า

4.1 การเปรียบเทียบเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยและเอกชน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ

4.2 การเปรียบเทียบปัญหาทางการเงิน นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า มีปัญหาด้านค่าที่พักอาศัย ด้านค่าอาหารประจำวัน และด้านค่ารักษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านค่าพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ด้านค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ด้านค่าพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม ด้านค่าบริการส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ด้านค่าอุปกรณ์การศึกษา ด้านค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล 6

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว และปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สามารถอภิปรายผล
ได้ดังนี้

การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานที่ตั้งของสถาบันอยู่ใน
แหล่งชุมชน ที่มีสภาพแวดล้อมและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้าง ตามสมัยนิยม ทั้งในด้าน
การแต่งกาย การรับประทานอาหารมือพิเศษ การใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ
มากกว่าสถาบันอื่น จะเห็นได้จากนิสิตมีค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ
ค่าบริการส่วนตัว ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ที่สูงกว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบัน
เทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และอาจเป็นไปได้ว่า นิสิตของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ทำให้การใช้จ่ายเงินของนิสิต
สูงกว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีสถานที่ตั้งของสถาบันอยู่ไกล การเดินทางเพื่อไปหา
ความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจไม่สะดวก และในขณะเดียวกันก็ทำให้ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ น้อยลง
ไปด้วย เนื่องจากนิสิต นักศึกษา อยู่หอพักภายในสถาบัน หรือหอพักใกล้สถาบัน ยกเว้นค่าอาหาร
ประจำวันที่นักศึกษา มีค่าใช้จ่ายอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากนักศึกษาต้องซื้ออาหาร
รับประทานเองทั้ง 3 มื้อ

การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยสยาม มีค่าใช้จ่ายมากกว่า
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งได้แก่ด้านค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่าพาหนะเดินทาง
ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ที่ตั้งของคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยสยามอยู่ห่างจากชุมชนในเมืองจึงทำให้นักศึกษาต้องสิ้น
เปลืองค่าพาหนะเดินทางมากกว่า และในขณะเดียวกัน รูปแบบการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อม และ
การใช้จ่ายเงินของนักศึกษาแต่ละสถาบันก็แตกต่างกันด้วย เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะ
มหาวิทยาลัยเอกชน ไม่มีหอพักของสถาบัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายด้านค่าที่พักอาศัยของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเอกชน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของนักศึกษา และทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ
สูงตามไปด้วย เพราะเมื่อนักศึกษาอาศัยอยู่หอพัก จะมีโอกาสออกไปหาความบันเทิงและพักผ่อน

หย่อนใจได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลง ค่าอาหารประจำวันมือพิเศษ ค่าเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย เพื่อให้เข้ากับสมัยนิยมเพิ่มขึ้นไปด้วย

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า ทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน เสียค่าใช้จ่ายมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้น ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเอกชน เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในลักษณะของการดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่ง และอาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเอกชนจะต้องพึ่งตนเองในด้านงบประมาณทำให้ต้องเรียกเก็บค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาเพิ่งเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นปีแรก ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงทั้งในด้านค่าอาหารประจำวัน ค่าที่พักอาศัย ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด รวมถึงค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาด้วย และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง อาจเนื่องมาจาก การเรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ สูงมาก เพราะการศึกษาในสาขาวิชานี้ ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมอื่นๆ

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ด้านภูมิลำเนาเดิม พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะมีบ้านพักอยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวด้านต่างๆ เช่น ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่าบริการส่วนตัว และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด อยู่ในการดูแลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร จะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมีฐานะทางเศรษฐกิจดี เช่น อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน อาชีพเจ้าของกิจการ/ค้าขาย ในขณะที่อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของ นักศึกษา ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ส่วนมากจะเป็นอาชีพรับราชการ และอาชีพเกษตรกร ทำให้นักศึกษามี

ข้อจำกัดในเรื่องของรายได้ ที่ได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด มารดา หรือผู้ปกครอง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จึงต้องประหยัดและระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายเงิน มากกว่านักศึกษามีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณา ค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยเฉลี่ยในหนึ่งปีการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี ทำให้นิสิต นักศึกษา ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพนี้ ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองมากจึงอาจ ทำให้นิสิต นักศึกษา ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่มีรายได้มั่นคงมีเงินใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องระมัดระวัง ในขณะที่นิสิต นักศึกษา ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ อาชีพเกษตรกร มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย เมื่อเทียบกับอาชีพอื่นๆ และอาชีพเกษตรกร ที่มีรายได้ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ไม่แน่นอน เมื่อพิจารณาปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีปัญหาทางการเงินโดยภาพรวมในทุกๆ ด้าน อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นรายละเอียดของปัญหาบางด้าน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านค่าที่พักอาศัย นักศึกษามีความเห็นที่ว่า ค่าที่พักอาศัยสูงเกินไปเมื่อเทียบกับความสะดวกที่ได้รับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละคนมาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน และมีความเข้าใจความหมายของความสะดวกสบาย ต่างกัน บางคนอาจจะ หมายถึง ด้านสภาพแวดล้อม ในขณะที่บางคนอาจเห็นว่า ความสะดวกสบาย หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้รับ จึงทำให้เห็นว่ามีปัญหาแตกต่างกัน

จากการสอบถามเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาทางการเงินของนิสิต นักศึกษา พบว่า วิธีการแก้ปัญหาทางการเงินที่นักศึกษาเลือก เป็นลำดับที่ 1 คือ ขอบิดามารดาเพิ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อุดติ (2528 : 55-56) ที่ว่าแหล่งสนับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาของนิสิต นักศึกษาทุกสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ คือ บิดา มารดา และงานวิจัยของ นันทวัน เจริญจิตต์ (2532.) ที่พบว่าแหล่งที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหา เมื่อประสบปัญหาทางการเงิน ได้แก่ บิดา มารดา และญาติ พี่น้อง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษา ต้องการสนับสนุนให้นักศึกษาเล่าเรียนเต็มความสามารถ ไม่ต้องการให้นักศึกษาต้องมีความวิตกกังวล หรือลำบากในเรื่องของค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ จึงเป็นผู้รับผิดชอบและรับภาระด้านค่าใช้จ่ายเอง แม้จะเป็นการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมของรัฐบาล ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และระยะเวลาการชดเชยนานก็ตาม ผู้ปกครองส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยในการที่จะให้บุตรหลานกู้ยืมเงิน เพราะเกรงว่าจะต้องมีการหนี้สินเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว หรือไม่ต้องการให้มีความผูกพันต่อเนื่องก็ตาม สาเหตุดังกล่าวนี้ ก็มีผลทำ

ให้นักศึกษา ไม่มีความกระตือรือร้น หรือดิ้นรนที่จะรับผิดชอบหรือรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของตนเอง ซึ่งก็สอดคล้องกับลำดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินของนิสิตนักศึกษา ที่พบว่า ลำดับที่ 1 ที่นักศึกษาต้องการคือ ให้บิดา มารดา กู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีค่าใช้จ่ายเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สูงกว่าด้านอื่น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านทุนการศึกษาแต่ละสถาบัน ควรเพิ่มจำนวนทุนในสถาบันในส่วนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาลให้มากขึ้น เพราะค่าใช้จ่ายด้านค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาในส่วนนี้ รัฐบาลให้กู้ตามจำนวนที่จ่ายจริง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาทางการเงินให้นักศึกษาได้มาก และในขณะเดียวกัน สถาบันควรจะมีการติดต่อหาแหล่งสนับสนุนด้านทุนการศึกษา จากองค์กรภายนอกให้กับนิสิต นักศึกษา เพิ่มขึ้นด้วย

2. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย ดังนั้นสถาบันควรเห็นความสำคัญของการจัดระบบหอพักเพื่อช่วยเหลือ นิสิต นักศึกษาด้านที่พักอาศัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชน ที่ไม่มีหอพักของสถาบัน โดยอาจจะมีโครงการความร่วมมือกับหอพักเอกชนภายนอกสถาบัน ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเพื่อจัดที่พักให้กับนักศึกษาในราคาที่เหมาะสม

3. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงิน ด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นสถาบันควรได้มีการศึกษาพฤติกรรมรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา และหาแนวทางช่วยเหลือและจูงใจให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจภายในสถาบัน ที่มีค่าใช้จ่ายในอัตราที่เหมาะสม

4. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มีปัญหาทางการเงินด้านค่าอาหารประจำวัน ดังนั้นสถาบันควรได้มีการควบคุมคุณภาพและราคาอาหารในสถาบันให้เหมาะสม โดยให้ร้านค้าแสดงความจำนง และให้ฝ่ายสวัสดิการของสถาบัน เลือกสรรร้านค้าที่ถูกสุขลักษณะ มีคุณภาพ มีราคาเหมาะสม และสถาบันอาจจะเป็นผู้พิจารณาความ

หลากหลายของประเภทอาหาร เพื่อให้บัณฑิต นักศึกษามีโอกาสเลือก และควรมีการตรวจสอบและประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ ด้วย

5. จากผลการวิจัย พบว่า เมื่อให้นักศึกษา เลือกลำดับความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน นักศึกษาเลือกที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านทุนให้เปล่าของภาครัฐและเอกชน เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุนการศึกษาแต่ละประเภท มีข้อจำกัดในเรื่องเงื่อนไข ข้อผูกพัน และการปฏิบัติตน ทำให้นักศึกษาให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้ายในการเลือก อย่างไรก็ตาม องค์กรเอกชนหรือหน่วยงานที่ดำเนินการด้านทุนการศึกษา ควรพิจารณาคัดเลือก นักศึกษาที่มีความจำเป็นด้านการเงินสูง และมีปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ นโยบายการให้ทุนการศึกษาของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ และมีคุณค่าต่อทั้งผู้ให้และผู้รับอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ปรากฏ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งต่อไป จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาในระหว่างคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในต่างจังหวัด ให้ครอบคลุมตัวแปรมากขึ้น
2. ในการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ บัณฑิต นักศึกษา และบัณฑิตแบบลุ่มลึก หรือวิจัยกรณีศึกษา เพื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดำเนินชีวิต และการปฏิบัติงานหลังจากจบการศึกษาแล้ว
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องทุนการศึกษา แหล่งเงินทุน ความต้องการรับความช่วยเหลือ ด้านเงินทุนการศึกษา ของบัณฑิต นักศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน เปรียบเทียบ จำนวนเงินทุนที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- (*) กระทรวงการคลัง. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล โดยกระทรวงการคลัง มีทุนให้กู้ยืม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2539.
- กิติพันธ์ รุจิรกุล. "ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัด นครราชสีมา," วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. เล่ม 16. ฉบับที่ 55. ตำรา-เอกสาร วิชาการ หน่วยศึกษานิเทศน์, กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- คณที สูงสถิตานนท์. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- จรัส สุวรรณมาลา และคณะ. "การศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา," รายงานผลการศึกษาฉบับ สมบูรณ์. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มิถุนายน 2541.
- จีระ หงส์ลดารมภ์. "การศึกษา : ยุทธวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาประเทศ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 23 (พิเศษ) : ตุลาคม 1,2 2531 - มกราคม 2532.
- จำเรียง เสงเจริญ. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ชนิกา ศิลปอนันต์ และจุฑา ฉัตรคุปต์. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารหมายเลข 8. หน่วยวิจัยสถาบัน ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2517, อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ดนัย เทียนพุฒ. "คุ้มหรือไม่กับการลงทุนทางการศึกษา," คุรุปริทัศน์ 8(4) : 58 - 62 เมษายน 2526.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามสถาบันและ สาขาวิชา. เอกสารโรเนียว, 2539.
- . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องทุนการศึกษา เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ ประจำปี2541. เอกสารโรเนียว, 2541.
- . รายงานประจำปี. กันยายน, 2540.

เทียนฉาย กิระนันท์. การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาระบบการวางแผนและการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529.

—————. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

ธนิษฐ์ เจียรนวนนท์. "เครือเจริญโภคภัณฑ์ มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาของประเทศ," วารสารบัวบาน 19(238) : กุมภาพันธ์ 2541.

(*) นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่นๆ. "ผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. กองวิจัยการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531.

นงลักษณ์ เดชะพิงษ์. "ความสัมพันธ์ ค่าใช้จ่าย : ความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 23(31) : 3 - 5 ; เมษายน - พฤษภาคม 2529.

นวลทิพย์ ควกุล. เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

นันทวัน เจริญจิตต์. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษามัธยมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

บรรจง ชูสกุลชาติ. ปฏิรูป : อุดมการการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์, 2517.

✓ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. "การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย," คุรุศาสตร์. 12 : 1 ; เมษายน - มิถุนายน 2527.

ประเสริฐ อุดติ. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลของนิสิต นักศึกษา วิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.

(*) พรเลิศ อ่วมพ่วง. "การอุดมศึกษาของรัฐ : รูปแบบการลงทุนสำหรับอนาคต," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28 (2) : ธันวาคม 2536 - มกราคม 2537.

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. "การศึกษา : บทวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์," วารสารคุรุศาสตร์ 13(4) : 27 - 37 ; เมษายน - มิถุนายน 2528.

พัชรี คราประยูร. การลงทุนเพื่อประสิทธิภาพทางการศึกษา 2514, โรเนียวอัดสำเนา.

เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และชัชพงศ์ ตั้งมณี. "พฤติกรรมการใช้เวลาและรูปแบบการใช้จ่าย ของนิสิตนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร," จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 15 (57) มิถุนายน, 2535.

- ภิญโญ สาร. การลงทุนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2524.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. ทัศนะทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2518.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2536.
- วไลพร คุโณทัย. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ศรียาตรา จิวสวัสดิ์. ประสิทธิภาพทางการศึกษาของวิทยาลัยช่างอุตสาหกรรมสังกัด กรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2525, อัดสำเนา.
- สายหยุด จำปาทอง. "เศรษฐกิจการศึกษา," มิตรครู. 27(4) : 9 - 13 ; กุมภาพันธ์ 2528.
- สุกัญญา นิธิกร. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาในระดับต่างๆ. กรุงเทพฯ : คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- สุปรียา ควรเดชะคุปต์. เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- สุทธศรี วงษ์สมาน และชุตินันท์ แสงหิรัญ. "หลักการและยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 30 (3) : กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). 2540.
- อภิชัย พันธเสน. ความสูญเปล่าของการศึกษากับสภาพการใช้ทรัพยากรในปัจจุบัน. เอกสาร หมายเลข 1 ประกอบการสัมมนาเรื่อง การหามาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเทคนิคการหาแหล่งเงินเพื่อจัดการศึกษา 5 - 7 มิถุนายน 2519 ณ โรงแรมรถไฟหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2519, อัดสำเนา.
- อัมพร วิจิตรพันธ์. เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- ✓ อธิพิล ใจสมัคร. "อุดมศึกษาไทยนำพาการพัฒนาประเทศจริงหรือ," จุลสารการศึกษาต่อเนื่อง. 5 (11) : มกราคม - เมษายน 2540.

- Arikpo, Bassey. "A Comparison of the Relationship between Students Demographic Characteristic, the Administration of Their Finances and Their Academic Performances," Dissertation Abstracts International. 45(09) : 2702-A ; March, 1986.
- (x) Barry, Ruth and Bavery, Wofe. Guidance - Personal Work. Columbia University, 1957.
- Benson, Charles S. "Financing Educational," in The International Encyclopedia of Education Research and Studies. 4 : 1878 - 1884 - A; Oxford : Pergamon Press, 1985.
- Blaugh, M. An Introduction to the Economic of Education. New York : McGraw - Hill Company, 1970.
- Cohn, Elchanan. The Economic of Education. London DC, Health and Company, 1972.
- Collins, Paul Leon. "Self - Perceived Problems of International Students Attending Harvard University," Dissertation Abstracts International. 33 : 4859 - A : April, 1976.
- Crawford, Marry M. "Student Spending at Indiana University 1951- 1952," Bulletin of the School of Education Indiana University. 3 - 82 ; December, 1955.
- Edwards, Allen L. Statistical Methods for the Behavioral Sciences. New York : Rine Hart, 1954.
- Heller, Donal Eric. Access to Public Higher Education, 1976 to 1994 : New Evidence From an Analysis of the States (Higher Education, Tuition, Financial Aid). Harvard University, : 1997.
- Hetherington, B. Kathleen. The Relationship of Financial Aid and Other Selected Factors to Student Persistence in an Urban Community College (Urban Education). Widener University, 1995.
- Hickrod, G. Alan and James Gordon Word. Two Essays on the Political and Normative Perspective. Normal. Illinois : Center for Study of Educational Finance. Illinois State University, 1987.

- Hood, Gary Kyle. "An Analysis of College Students Problem as Indicated on the Money Problem Check List," Dissertation Abstracts International. 33 : 130 A ; June, 1974.
- Kamat, A.R. Two Studies in Education. India Cokhple Institute of Politics and Economic, 1968.
- Khana, R.K. and Anthony, Bottomley. Cost and Returns on Graduates of the University of Bradford. 1967. (Mimeographed)
- Lewin, Keith and others. "Adjusting to the 1980 S : Taking Stock of Educational Expenditure," in International Development Research Center Financing Educational Development. Proceeding on and International Seminar Held in Mot Sainte, Canada 19-21 : May, 1982 IDRC Canada, 1982.
- O'Brien Patricia, Mary Alice. What's a Loan Got to Do With It? Higher Education Enrollment and Willingness to Borrow (Student Loans, Financial Aid). Harvard University, 1995.
- Periman, Richard. The Economic of Education : Conceptual Problem and Policy Issues. New York, McGraw - Hill Company, 1973.
- Schultz, Theordore W. "Investment in Human Capital," American Economic Review. Vol. 51. 1961.
- Sirios, Lee C. "The Relationship of Financial Aids and Financial Aid Package Composition to Persistence at a Private College," Dissertation Abstracts International. 47(07) : 2450-A ; January, 1986.
- Sheehan, John. The Economic of Education. George Allen and Unwin Ltd., 1973.
- Smith, Adam. The Wealth of Nations. Andrew Skinner, editor. Penguin Book, 1974.
- UNESCO. Basic Training Programme in Educational Planning and Management Book II : Concerns and Challenges in Educational Planning. Bangkok : UNESCO Regional Office for Education in Asia and Pacific, 1982.
- . "Regional Office for Education in Asia," Progress of Education in the Asia Region : A Statistical Review. Bangkok, 1969.

- Wallis, W. Allen and Robert V. Harry. Statistics : A New Approach. The Free Press, Glencoe, Illinois, 1958.
- Wind, Edwind F. "Graduated Tuition Program," in Reformation and Reallocation in Higher Education. Claremont : Claremont University Center, 1972.
- Wiseman, J. "Finance in Education," in The International Encyclopedia of Education Research and Studies. 8 : 1871 - 1874. Oxford : Pergamon Press, 1985.
- Woodhall, Maureen. Student Loans : A Review of Experience in Scandinavia and Elsewhere. London : The University of London, 1970.
- World Bank. Financing Education in Developing Countries : An Exploration of Policy Options. Washington D.C. : World Bank Publication, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือแนะนำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

18 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน นิสิต นักศึกษา

ดิฉันเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำการศึกษาวิจัย "เรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของ นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร" ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลที่จะช่วยให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดิฉันจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ แล้วส่งคืนให้กับผู้แจกแบบสอบถามด้วย คำตอบของท่านที่ตอบตรงกับความจริงจะมีคุณค่าต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างมาก ข้อมูลที่ได้จากท่านจะถือเป็นความลับ ผู้วิจัย จะรายงานผลการวิจัยเป็นส่วนรวมและขอรับรองว่าจะไม่เป็นผลเสียหายต่อท่านแต่ประการใด

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสำราล ชุ่มเมืองปัก)

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ดร.ลำเรียง บุญเรืองรัตน์
สังกัด บัณฑิตวิทยาลัย
ตำแหน่ง ศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย
สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานี ทองกุม
สังกัด คณะวิทยาศาสตร์
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางแนนน้อย พัวพัฒนกุล
สังกัด กองบริการการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา
สถานที่ทำงาน ทบวงมหาวิทยาลัย
5. นางวิจิตรวงศ์ ชนะรัตน์
สังกัด เครือเจริญโภคภัณฑ์
ตำแหน่ง ผู้บริหารโครงการทุนการศึกษา เครือเจริญโภคภัณฑ์
สถานที่ทำงาน สำนักประธานกรรมการ เครือเจริญโภคภัณฑ์

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2541

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน โปรดกาเครื่องหมาย ✓

ลงใน ตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถาบันการศึกษา

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
☐ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	
☐ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	☐ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
☐ มหาวิทยาลัยสยาม	

2. ระดับชั้นที่ท่านกำลังศึกษาอยู่

☐ ชั้นปีที่ 1	☐ ชั้นปีที่ 2
☐ ชั้นปีที่ 3	☐ ชั้นปีที่ 4

3. คณะ

☐ วิศวกรรมศาสตร์	☐ วิทยาศาสตร์

4. ภูมิลำเนาเดิม

☐ กรุงเทพฯ	☐ ต่างจังหวัด จังหวัด.....

5. อาชีพของผู้อุปการะค่าใช้จ่ายในการศึกษาของท่าน (บิดา/มารดา หรือผู้ปกครอง)

☐ รับราชการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ ลูกจ้างบริษัทเอกชน	☐ เจ้าของกิจการ/ค้าขาย
☐ เกษตรกร	☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของท่าน ขอให้ท่านพิจารณาว่า

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นจริงกับตัวท่านมากน้อยเพียงใดดังนี้

มาก	หมายความว่า	ท่านมีปัญหาตามข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายความว่า	ท่านมีปัญหาตามข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายความว่า	ท่านมีปัญหาตามข้อความนั้นน้อย
ไม่มี	หมายความว่า	ท่านไม่มีปัญหาตามข้อความนั้น

ขอให้ท่านตอบคำถาม และ/หรือ กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวท่าน โปรดตอบทุกข้อ

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย

1.1 ที่พักอาศัยขณะกำลังศึกษาอยู่

☐ อาศัยอยู่กับบิดา มารดา	☐ อาศัยอยู่กับญาติ
☐ อยู่หอพักของสถาบัน	☐ อยู่หอพักของเอกชน
☐ เช่าบ้านอยู่	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.2 ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัยหรือไม่

☐ เสีย ค่าที่พักรวมค่าน้ำ ค่าไฟ เฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
☐ เสีย เฉพาะค่าน้ำค่าไฟ เฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
☐ เสีย ค่าหอพักสถาบัน ภาคเรียนละ.....บาท
☐ ไม่เสียค่าที่พัก

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด				
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย.....
2. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองจ่ายเงินค่าที่พักอาศัยให้ช้ากว่ากำหนด.....
3. ท่านมีความจำเป็นต้องหารายได้พิเศษเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย.....
4. ท่านเห็นว่าค่าที่พักอาศัยของท่านสูงเกินไปเมื่อเทียบกับความสะดวกที่ได้รับ.....
5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหาร

2.1 ค่าอาหารประจำวัน (หมายถึง ค่าอาหารตลอดวัน รวมทั้งค่าเครื่องดื่ม) ของท่าน

โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

2.2 ท่านมีโอกาสออกไปรับประทานอาหารพิเศษ แตกต่างจากปกติ

เฉลี่ยเดือนละประมาณครั้ง

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด</u>				
1. ท่านจำเป็นต้องประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้ออาหารรับประทานมาก.....
2. ท่านคิดว่าท่านไม่ได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ.....
3. อัตราค่าอาหารในสถาบันของท่านแพงเกินไป.....
4. คุณภาพของอาหารในสถาบันของท่านไม่เหมาะสมกับราคา.....
5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....
.....

3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางเพื่อการศึกษา

3.1 ท่านเสียค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปสถานศึกษาตามปกติ (หมายถึง ค่าโดยสารรถยนต์ต่างๆ ในการเดินทางจากที่พักไปศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งไปและกลับ)

เฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

3.2 ท่านเดินทางไป-กลับ ในการศึกษาโดยวิธีใด

☐ เดิน	☐ รถโดยสารประจำทาง
☐ รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ	☐ รถแท็กซี่
☐ รถส่วนตัว	☐ ผู้ปกครองไปรับ-ส่ง
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด				
1. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับค่าพาหนะ หรือ ค่าเดินทาง เพื่อการศึกษา.....
2. ได้รับเงินค่าพาหนะหรือค่าเดินทางจากผู้ปกครอง จำนวนไม่แน่นอน.....
3. ต้องพึ่งพาเพื่อนฝูงเกี่ยวกับรายจ่ายค่าพาหนะ หรือ ค่าเดินทางเพื่อการศึกษา.....
4. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทำให้ท่าน มีปัญหาเกี่ยวกับค่าพาหนะเพิ่มขึ้น.....
5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

4. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบ้านเหิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ (หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ชมภาพยนตร์ ฟังดนตรี ทัศนศึกษา หรือเล่นกีฬา ฯลฯ)

4.1 ท่านมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบ้านเหิงและพักผ่อนหย่อนใจ เฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

4.2 ท่านมีกิจกรรมเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ เฉลี่ยเดือนละประมาณ..... ครั้ง

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด</u>				
1. ท่านมีเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายเป็นค่าบ้านเท็ง และค่าพักผ่อนหย่อนใจ.....
2. ท่านเป็นหนี้สินเพราะนำเงินมาใช้เป็นค่าบ้านเท็ง และค่าพักผ่อนหย่อนใจ.....
3. ท่านรู้สึกอึดอัดใจและน้อยหน้าเพื่อนฝูง เมื่อไม่มีเงิน เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบ้านเท็งและพักผ่อนหย่อนใจ
4. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (หมายรวมถึง ชุดนักเรียน ชุดกีฬา ชุดฝึกงาน
และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในโอกาสต่างๆ ของท่าน)

5.1 ขณะที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ท่านเสียค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม

เฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

5.2 ท่านมีเสื้อผ้าชุดนักเรียน

จำนวนชุด

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด</u>				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม
2. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยทำให้ท่านต้อง ใช้จ่ายค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น.....
3. ท่านต้องตัดเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มชุดใหม่เพื่อออก สังคมทุกครั้ง.....
4. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล

6.1 ท่านเสียค่ารักษาพยาบาล (หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรักษา และบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ (ไม่รวมกรณีเกิดอุบัติเหตุ)

เฉลี่ยเดือนละประมาณบาท

6.2 กรณีที่ท่านเจ็บป่วยท่านเข้ารับการรักษาที่ใด

- โรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลเอกชน
 คลินิก ห้องพยาบาลของมหาวิทยาลัย
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6.3 สถาบันของท่านกำหนดให้นักศึกษา ทำประกันอุบัติเหตุหรือไม่

- ทำ ไม่ทำ

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด</u>				
1. ท่านมีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย.....
2. ท่านต้องเสียค่ารักษาพยาบาลมาก เพราะสุขภาพไม่ดี มีโรคประจำตัว.....
3. ผู้ปกครองของท่านไม่สามารถช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลให้ท่านได้.....
4. ท่านไม่มีโอกาสรักษาโรคที่ท่านเป็นอยู่ประจำเพราะมีปัญหาด้านเงินค่ารักษา.....
5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

8. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการส่วนตัว

8.1 ท่านเสียเงินเป็นค่าบริการส่วนตัว (หมายถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าตัดผม เครื่องสำอาง สบู่ ยาสระผม รวมทั้งค่าซักรีด) เดือนละประมาณบาท

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด</u>				
1. ท่านมีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าบริการส่วนตัว.....
2. ท่านต้องการค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มมากขึ้น.....
3. ท่านต้องทำงานพิเศษเพื่อหาเงินมาเป็นค่าบริการส่วนตัว.....
4. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

9. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

9.1 ท่านเสียค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการต้อนรับเพื่อนฝูง ค่าบำรุงการกุศล ค่าของขวัญ ค่าใช้บริการวิทยุติดตามตัว ค่าบัตรโทรศัพท์ ฯลฯ) เดือนละประมาณ.....บาท

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด</u>				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด.....
2. มีความวิตกกังวลเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด...
3. มีปัญหาเนื่องจากผู้ปกครองไม่เข้าใจความจำเป็นของค่าใช้จ่ายในส่วนนี้.....
4. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

10. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การศึกษา

10.1 ท่านเสียค่าอุปกรณ์การศึกษา (หมายถึง ค่าวัสดุ ค่ากระดาษสอบ ค่าอุปกรณ์เครื่องมือและ
เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา) เฉลี่ยภาคการศึกษาละประมาณ บาท

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด</u>				
1. มีเงินไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา.....
2. ผู้ปกครองให้เงินมาเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา จำนวน ไม่แน่นอน.....
3. ผู้ปกครองไม่เข้าใจความจำเป็นของค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
4. ท่านต้องทำงานหารายได้พิเศษมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใน ส่วนนี้
5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

11. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา

11.1 ท่านต้องเสียค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา (หมายถึงค่าบำรุงการศึกษา
ค่าลงทะเบียน และค่าอื่นๆ ที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการศึกษา)

เฉลี่ยภาคการศึกษาละ.....บาท

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ท่านมีปัญหาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด</u>				
1. ไม่มีเงินเพียงพอสำหรับเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียม การศึกษา.....
2. ผู้ปกครองไม่สามารถจะเสียค่าบำรุงและค่าธรรมเนียม การศึกษาให้ได้.....
3. ต้องทำงานหารายได้พิเศษมาเพื่อเป็นค่าบำรุงและค่า ธรรมเนียมการศึกษา.....
4. ต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียม การศึกษา.....
5. ผู้ปกครองต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นค่าบำรุงและ ธรรมเนียม.....
6. ปัญหาอื่นๆ

12. กรณีที่ท่านมีปัญหาด้านการเงิน ท่านแก้ปัญหาด้วยวิธีใด

วิธีการแก้ปัญหา	ระดับ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
1. ขอบิตา / มารดา เพิ่ม.....
2. ทำงานหารรายได้พิเศษ.....
3. สมัครขอรับทุน.....
4. ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล.....
5. ขอรับความช่วยเหลือจากผู้มีอุปการะคุณ เช่น ญาติ พี่น้อง คนนับถือ.....
6. ผู้ปกครองต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นๆ
7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ถ้าท่านมีโอกาสเลือกได้ ท่านต้องการได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งเงินทุนใดมากที่สุด
เรียงตามลำดับ

รายการ	ลำดับความต้องการ
1. ขอรับทุนให้เปล่าจากภาครัฐ/เอกชน บริษัท หรือมูลนิธิ ฯลฯ
2. ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล.....
3. ทำงานหารรายได้พิเศษ.....
4. บิตามารดา กู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ
5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ภาคผนวก ง

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร

ตาราง ก กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับที่พักอาศัย การเดินทางเพื่อการศึกษา
การรักษาพยาบาล การทำประกันอุบัติเหตุ วิธีการเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม

ตัวแปร	N = 474		N = 312		N = 786	
	คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ที่พักอาศัย						
อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา	127	26.80	119	38.20	246	31.30
อาศัยอยู่กับญาติ	35	7.40	26	8.30	61	7.80
อยู่หอพักของสถาบัน	75	15.80	55	17.60	130	16.50
อยู่หอพักเอกชน	209	44.10	100	32.10	309	39.30
เช่าบ้านอยู่	18	3.80	6	1.90	24	3.10
อื่นๆ	10	2.10	6	1.90	16	2.00
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00
2. การเดินทางเพื่อการศึกษา						
เดิน	104	21.90	83	26.60	187	23.80
รถโดยสารประจำทาง	148	31.30	123	39.40	271	34.50
รถโดยสารปรับอากาศ	57	12.00	60	19.20	117	14.90
รถแท็กซี่	1	0.20	2	0.60	3	0.40
รถส่วนตัว	72	15.20	20	6.40	92	11.70
ผู้ปกครองไปรับ-ส่ง	2	0.40	6	1.90	8	1.00
อื่นๆ	90	19.00	18	5.90	108	13.70
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00

ตาราง ก (ต่อ)

ตัวแปร	N = 474 คณะวิศวกรรมศาสตร์		N = 312 คณะวิทยาศาสตร์		N = 786 รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การรักษาพยาบาล						
โรงพยาบาลของรัฐ	121	25.50	81	26.00	202	25.70
โรงพยาบาลเอกชน	92	19.40	60	19.20	152	19.30
คลินิก	140	29.50	75	24.00	215	27.40
ห้องพยาบาลของสถาบัน	83	17.50	68	21.80	151	19.20
อื่นๆ	38	8.10	28	9.00	66	8.40
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00
4. การกำหนดให้ทำ ประกันอุบัติเหตุใน สถาบัน						
ทำ	365	77.00	239	76.60	604	76.80
ไม่ทำ	48	10.10	7	2.20	55	7.00
ไม่ตอบ	61	12.90	66	21.20	127	16.20
รวม	474	100.00	312	100.00	786	100.00
5. วิธีการเดินทางกลับ ภูมิลำเนาเดิม	N=347		N=194			
รถโดยสารปรับอากาศ	186	53.60	101	52.06	287	53.05
รถไฟ	93	26.80	54	27.84	147	27.17
รถประจำทาง	35	10.09	20	10.30	55	10.17
รถส่วนตัว	16	4.61	12	6.19	28	5.18
อื่นๆ	17	4.90	7	3.61	24	4.43
รวม	347	100.00	194	100.00	541	100.00

ตาราง ข ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแก้ปัญหาทางการเงินของนิสิต นักศึกษา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

การแก้ปัญหา	มหาวิทยาลัยของรัฐ		ลำดับที่	มหาวิทยาลัยเอกชน		ลำดับที่
	X	S.D		X	S.D	
ขอบิดา/มารดาเพิ่ม	2.81	0.98	1	2.87	1.00	1
ทำงานหารายได้พิเศษ	1.82	0.97	4	1.91	0.95	2
สมัครขอรับทุน	2.11	1.11	2	1.84	1.02	4
ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล	1.91	1.19	3	1.88	1.14	3
ขอรับความช่วยเหลือจากญาติ	1.60	0.87	5	1.81	0.90	5
อื่นๆ	1.48	0.83	6	1.46	0.82	6
รวม	1.95	0.99		1.96	0.97	

ตาราง ค ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับความต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน

ของนิสิต นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ลำดับความต้องการ	มหาวิทยาลัยของรัฐ		ลำดับที่	มหาวิทยาลัยเอกชน		ลำดับที่
	X	S.D		X	S.D	
ขอรับทุนให้เปล่าจากภาครัฐ/เอกชน	1.74	0.89	4	2.01	0.98	4
ขอรับทุนกู้ยืมจากรัฐบาล	2.50	0.88	2	2.15	0.88	3
ทำงานหารายได้พิเศษ	2.31	0.94	3	2.38	1.00	2
บิดา/มารดา กู้เงินจากแหล่งอื่นๆ	3.41	1.03	1	3.42	1.00	1
รวม	2.49	0.93		2.49	0.96	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสำรวล ชุ่มเมืองปัก
วัน เดือน ปีเกิด 30 สิงหาคม พ.ศ.2506
สถานที่เกิด ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 221 ลาดพร้าว 64 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน เจ้าหน้าที่โครงการทุนการศึกษา เครือเจริญโภคภัณฑ์
สถานที่ทำงาน สำนักประธานกรรมการ เครือเจริญโภคภัณฑ์
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุนารีวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2527 ครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูนครราชสีมา
พ.ศ.2542 การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สำรวจ ชุมเมืองปัก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของ นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานคร 6 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิต นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ วิทยาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 997 คน ได้มาจากการสุ่ม แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน รวม 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า นิสิต คณะ วิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากที่สุด ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด และคณะวิทยาศาสตร์ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด

2. การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ วิทยาศาสตร์ พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด คณะวิทยาศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด นักศึกษาที่มี ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิม อยู่ต่างจังหวัด คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด และนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ เสียค่าใช้จ่าย ส่วนตัวน้อยที่สุด ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงาน รัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด และนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด

3. การศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีปัญหาทางการเงินโดยรวม ไม่แตกต่างกัน คือมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน ยกเว้น ค่าอาหารประจำวัน ที่มีปัญหา ในระดับปานกลาง

A STUDY OF PERSONAL EXPENSE AND FINANCIAL
PROBLEM OF ENGINEER AND SCIENCE EDUCATION STUDENTS
OF PUBLIC UNIVERSITIES AND PRIVATE UNIVERSITIES IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SAMRUAL CHOOMMUANGPAK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 1999

The purposes of this study were to investigate and to compare the problems of personal expenses of engineering and science students of public and private universities in Bangkok ; Chulalongkorn University, Srinakharinwirot University, King Mongkut's Institute of Technology Chaokhunthaharn Ladkrabang, Bangkok University, Kasembundit University, and Siam University.

A sample consisted of 997 students were randomly selected to participate in the study. A five rating scale questionnaire with 50 items was used as the instrument. Data analysis procedures included mean standard deviation, and t-test.

The results were as follows :

1. It was found that the highest expenses of engineering students and science students of public university was Chulalongkorn University. Among the private university, it was found that the highest expenses of engineering students was Siam University and the highest expense of science students was Bangkok University.

2. Considering in term of educational level the first year student's expenses was the highest, and the fourth year, the lowest. In terms of their domiciles, students who lived in Bangkok spent more money than those who came from the provinces. Considering from the parents' occupation, Engineering students with their parents were an enterprise officers, had highest expenses, but the government officers, the lowest. Science students with the enterprise officer's parents were highest expenses while science students with their parents were farmers occupation the lowest.

3. Comparing the expenses between the public and private university students, it was found that there was significantly different at the .01 level. But, there was no significantly different about their problems.

4. There were found that, the students in public and private university had the problems of expenses as the low level except for the food consumption, which was higher than others.